

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“ Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrației**, (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani

Stări bolnăvicioase.

S'au încurcat ițele stăpânilor nostri din Pesta, s'au încurcat rău. După-ce opoziția prin obstrucția (împotrivirea) ei a făcut pe ministrul Széll să se depărteze dela ocârmuire; după-ce cu mai mare înverșunare a purtat în dietă lupta împotriva urmașului lui Széll, a contelui Khuen Héderváry, împedcând între altele votarea bugetului, a asentării etc. acum de o săptămână au ieșit la iveală niște lucruri foarte urite, cari sânt fără păreche în istoria vieții parlamentare.

Nu e vorba de mai puțin, decât de aceea, că s'au făcut încercări pentru a corupe sau a mitui cu bani pe câțiva deputați din opoziție, ca acestia să înceteze cu împotrivirea în dietă.

Lucrul a ieșit la iveală săptămâna trecută prin destăinuirea unui deputat și de atunci urmează cercetarea, care încă nu e sfârșită și care ne arată ce stări bolnăvicioase dăinuiesc în viața publică dela noi.

Eată ce s'a întâmplat:

Săptămâna trecută Mercuri deputatul dietal Pap Zoltán, spre mirarea tuturor, s'a sculat în dietă și a spus, că asupra lui s'a făcut o încercare de mituire, ca să încete de-a se mai împotrivi. Spre acest scop 'i-s'au dat 10 mii de cor. pe cari el 'i-a primit, dar numai ca să poată destăinui tot cazul, ceea-ce a și făcut. Suma de 10 mii a și depus-o pe masa presidentului.

Să înțelege, că acest cas a produs mare tulburare între deputați, cu deosebire între cei din opoziție. S'a iscat larmă și gălăgie mare, spunându-se de

unii, că s'au făcut asemenea încercări de mituire și asupra altor deputați, ba chiar și unele foi opoziționale au voit să le cumpere, ca să înceteze a scrie așa de aspru.

Intrebarea de frunte a fost: cine a încercat să mituiască și cine a dat banii? Să înțelege, că presupunerea era, că tot lucrul a fost pus la cale de guvern și el a dat și banii.

Pap Zoltán a spus, că cele 10 mii 'i-le-a dat Dienes Márton, gazetar și fost deputat, ear' apoi s'a constatat, că în afacere e mestecat încă un gazetar, Singer.

În ședința de Vineri dieta a ales o comisie, alcătuită din deputați de toate partidele, însărcinându-o să facă cercetare, pentru a scoate la iveală starea adevărată a lucrurilor.

Comisia 'și-a început lucrul încă Vineri și de atunci continuă, fără ca să fi isprăvit, până când scriem aceste. S'au ascultat o mulțime de martori, cari știau ceva despre afacere și mai sânt încă de ascultat.

Dela la început s'a aflat, că banii de mituire 'i-a dat contele Szapáry László, ocârmuitorul orașului Fiume. A recunoscut-o chiar el aceasta înaintea comisiei și îndată, ce s'a știut lucrul, a abzis din postul de ocârmuitor.

El a zis, că a pus la cale și a făcut ceea-ce a făcut la îndemnul său, fără să aibă legătură cu nimenea, și a crezut, că făcând prin mituire pe opoziție să tacă, face o slujbă bună țării. (Auziți D-voastră: slujbă bună prin mituire!)

Cu toate aceste nu se credea, că Szapáry a lucrat fără știrea prim-mi-

nistrului Khuen Héderváry, cu care e prietin foarte bun, și aceasta cu atât mai mult, că mijlocitorul Dienes, încă în noaptea de Mercuri a fugit în străinătate, unde până acum nu a putut fi prins. Și se vorbea și se vorbește și acum, că Dienes a fugit cu știrea și cu ajutorul ocârmuirii.

De aceea cercetarea continuă și cum am zis, au fost ascultați mulți martori. Luni, în 3 August c. a fost ascultat prim-ministrul Khuen Héderváry, ascultare, care a fost așteptată cu mare nerăbdare, căci mulți credeau, că se va scăpa cu vre-o vorbă să spună, că a știut ceva despre lucru.

Khuen Héderváry a declarat, că mai mulți 'i-au propus deosebite planuri pentru a face să tacă opoziția. Intre aceștia a fost și contele Szapáry. Dar' el n'a ținut seamă de aceste și așa contele Szapáry a lucrat de capul său și cu banii sei.

Cu toate aceste opoziția nu vrea să creadă odată cu capul, că guvernul și îndeosebi Héderváry nu este amestecat în afacere. În ori-ce cas, prim-ministrul e om fără noroc și fapta lui Szapáry aruncă umbră și asupra lui. Ce va urma, încă nu se știe. Din mărturisirile martorilor însă se vede și până acum, că mulți din »patrioți« — între cari mai mulți Jidovi — sânt încurcați în daraveri nu prea cinstite, cu datorii încurcate, cu execuții pe cap, cu femei stricate ținute cu bani scumpi...

Doamne ferește pe ori-ce popor de astfel de lucruri!

FOIȚA.

Poezii populare.

Din Oroiu-de-câmpie.

Culese de **Anica Roman**, jună

Cântă puiul cucului
În vârful nucului
Io 'i-am spus cucuțului
Ai de grijă cucule
Că te-or prinde fetele
Și 'ți-or tăia penele,
Că tu cânti tot supărat
De scoți feciorii din sat,
Și îi duci în țeri străine
Trei ani nu 'i mai vede nime
Și rămân fetițele
Pe toate ulițele.
De-aicea pân' la Brașeu
Nu-i nime străin ca eu,
Ba mai este încă unul
Da-ălai cucu săracul
Da nici ăla nu-'i ca mine

Mai are-și pe oare cine,
Cucu de să bolnăvește
Vine mirla 'și 'l grijește
Da eu săracu de mine
N'am în lume chiar pe nime
Că pe cine am avut
Zace sub negru pământ,
Cine nu-'mi crede cuvântul
Vie că 'i arăt mormântul.

Frunză verde de pe rit
Pe acest deal, pe acest colnic
Merge o pruncă ș'un voinic
Voinicu merge călare
Prunca merge pe picioare,
Da prunca din graiu grăia:
Floare mică, floare mare
Ia-mă bădița călare
Că nu mai pot de picioare.
Voinicu din graiu grăia:
Eu mândruțo te-aș lua
Da mi calul mititel
Nu pot duce greu pe el,
Abia duce trupu meu

Trupul cu păcatele
Spatele cu armele
Da prunca din graiu grăia:
Dare-ar bade Dumnezeu
Să fie pe gândul meu
Unde-a fi locul mai rău
Calul să se opintească
De pământ să te trîntească
Mâna stângă să 'ți-o frângă,
Hai direaptă să 'ți-o rupă
Ca să-ți duci frêul cu dinții
Ca să te plângă părinții
Cum au plâns și după mine
Când am mers bade cu tine

Măi bădiță al meu iubit
Astă-vară ce-au trecut
Frumoasă floare-ai găsit,
Vezi bine și o grijește
Căci de nu se vestejește
Ear' de cumva-o vei grijii
Ea frumos va miroși.

Adunarea „Asociațiunii“, după-cum se scrie din Baia mare, va fi foarte cercetată și o să reușească bine.

Membrii comitetului din Sibiu au plecat Vineri, în 7 August c și au sosit ieri după prânz la Baia-mare, unde au fost așteptați la gară de un public numeros.

Dorim succes deplin adunării, ca ea să poată aduce hotărâri folositoare culturii și înaintării neamului nostru și salutăm publicul adunat în Baia-mare.

Regele României la Ischl. Am anunțat visita regelui României la împăratul nostru în Ischl. Visita se va întâmpla în curând. Regele Carol, plecând în străinătate merge la Viena, apoi la scadele dela Gastein. De aici va cerceta pe Domnitorul nostru.

Ministrul croat Tomasići, care a fost numit de curând în locul lui Ceh, a abzis în urma părerii comisiei de incompatibilitate a dietei, că după ce a fost numit ministru nu s'a supus unei noue alegeri de deputat, cum ar fi trebuit.

Foile opoziționale aduc în legătură abdicarea lui Tomasići cu scandalul din dietă, dar' până acum aceasta nu s'a dovedit.

Noul Papă.

Mărti în 4. l. c. la 12 ore din zi cardinalul Macchi din porticulul bisericii Stlui Petru a vestit cu glas înalt poporul din Roma adunat pe piață, următoarele:

Vă vestesc o bucurie mare. Avem Papă, pe Eminentisimul și Reverendisimul Domn Giuseppe Sarto, care și-a luat numele de Piu al X-lea.

În minutul acesta s'a ivit în porticul nou alesul Papă, dând bineevădare popoului.

Poporul erupe în furtunoase ovații, trupele salută, herolzii sunau din trîmbițe, ear' din ulițe în ulițe resunau din mii de guri: — Sarto! Sarto!

Da, bucuria între credincioși era mare, căci biserica are un nou cap, ales prin voturile cardinalilor. După serioasă chibzuință, făcându-se în trei zile mai multe votări, a fost ales de Papă cardinalul Iosif Sarto din Veneția.

Biografia.

Cardinalul Iosif Sarto, patriarh în Veneția s'a născut la 1835 în Riese (lângă Treviso), fiind astfel de 68 de ani. El a fost la început pleban în câteva comune, apoi canonic și vicar al episcopiei din Treviso, la 1884 e numit episcop în Mantua, ear' la 1893 patriarh în Veneția. În același an a fost numit și de cardinal.

Din Runcu-mic.

Culese de Emil V. Degan.

Du-mă Doamne de aicea
Că nu'mi place nimica,
Nici pita, nici leguma,
Numai gura lui badea
Fă Doamne dealul tot luncă
Să ved badea unde lucră,
La ameazi unde se culcă
Să mă duc și să fac umbră,
Umbră-i fac cu mâneca
Și-i sărut gurița.

Lasă-mă Doamne să zac
Pe perină de bumbac
Cu mândruța mea la cap.
Lasă-mă Doamne să mor
Pe perină de fuior
Mândra să-mi cânte de dor,
Șadă dracu-n voi neveste
Gură ca la voi nu este!
— Ba mai este și mai dulce
Numai nu mă pot eu duce.

Noul Papă Piu X lea are un natură liniștit și plăcut. În politică nu s'a prea amestecat și se zice, că ar avea de gând să încheie pace cu Italia cu privire la statul papal.

Noul Papă va predica de sigur de pe tronul Stlui Petru pacea și iubirea între milioanele de credincioși ai bisericii sale, amăsurat învățăturilor Mântuitorului nostru Isus Chistos.

„Asociațiunea“.

»Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român« este cum știm, cea mai mare însoțire culturală la noi, care cuprinde pe toți Români din Ardeal și Ungaria.

Adunarea generală se ține anul acesta, după-cum am vestit, acum Duminică, în 9 și 10 August c. în Baia-mare. În vederea acesteia foaia «Asociațiunii», eșită zilele aceste publică diferite rapoarte, cari ne înfățosează starea »Asociațiunii«, cum se află ea acum și lucrările ei. Astfel e raportul general al comitetului către adunare, consemnarea membrilor, raport despre »casa națională«, bilanțul, rapoartele secțiunilor etc.

Biblioteca populară.

În raportul general, la început se face o scurtă reprivire asupra lucrărilor din trecut și mai de curând, între cari pentru țeranul româneste cu deosebire de însemnătate »Biblioteca populară«. Despre aceasta se spun următoarele:

»În timpul din urmă s'a pus basa unei »Biblioteci populare«. Din această s'au tipărit deja șese broșuri, toate cu cuprins acomodat trebuințelor poporului nostru dela țeară. Ea se va continua și e speranță, că pe încetul se vor tipări scrieri din toate acele domenii, cari pot interesa și privesc pe poporul țeran. Ne gândim mai înainte de toate la această pătură socială; ea formează zidul pe care se razimă celelalte straturi ale societății noastre«.

Despre folosul adus de »Asociațiune« unității culturale, se zice în raport următoarele:

»Ne mărginim în fine a constata, că Asociațiunea în tot cursul celor 42

ani trecuți a căutat să adune sub aripile sale tot ce cugetă, simte și vorbește românește în țările coroanei ungare. Prin aceasta a nisuit totodată ca să împiedece a se depărta în limba și cultura sa Maramureșanul de Bănățan, Ungureanul de Transilvănean, și să realizeze o cultură românească unitară«.

Membrii.

»Asociațiunea« are acum 1519 membrii anume:

1. Membrii onorari (în viață). 9;
2. membrii secțiunilor 27;
3. membri fondatori (în viață). 79;
4. membri pe viață 215;
5. membrii ordinari . . . . . 1192.

Față de anul trecut mai puțin cu 61.

Averea.

Averea fondului general la finea anului 1903 a fost de cor. 305.982.72, mai mare ca în anul trecut cu cor. 18.797.02.

Intreagă averea, ce comitetul central administrează, a fost de cor. 579,213.02, cu cor. 36.648.76 mai mare ca în anul trecut. Așadar' se poate constata creștere atât la fondul general cât și la celelalte fonduri și fundațiuni ale Asociațiunii.

Fondurile și fundațiile mai însemnate sînt:

Fondul George Barițiu. Acesta a avut venite de cor. 2588.70 față de cor. 2280— preliminate și anume cor. 1244.18 venite esttraordinare și venite din cărțile vîndute, apoi la erogațiuni s'a cruțat cor. 350—; așa încât s'au putut capitalisa cor. 2302.13 în loc de cor. 630—; cât se proiectase.

»Casa națională. Aci se preliminară venite din donațiuni, răscumpărarea felicitărilor etc. cor. 2000—, de fapt au intrat cor. 5166.27, între cari cor. 2000. — dela domnul Stroe Beloescu din Bêrlad, ca taxă de fundator. Averea casei naționale este de cor. 64.870.98.

Lăsămîntul Oltean. Deși lăsămîntul Oltean presintă o creștere numai cu cor. 93.04 mai mare decât budgetul (cor. 2143.03) totuși venitul total

Și mai este și la fete
Numai nu se povestește,
Că dacă s'ar povesti
Cu bădița n'ar trăi

Mă dusei Vineria 'n tîrg
După mîndra ce-mi-n gând,
Să iau boltele de arînd
Și șatrele de-amînent
După mîndra ce am avut.

Bolte'le le am numărat
Pe la șătrii m'am uitat
Pe mîndra n'am căpătat.
De ciudă și de mînie
M'am dus în cancelărie
Luai peană și hîrtie
Și scrisei două-trei șire,
Țipaiu peana la pămînt
Ieșii afară la vînt
Că de nu mă recoriam
De dorul mîndrii muriam!

Ghîcături.

— Comit. Hunedoara. —

Ce-i butea cu două vinuri
Fără cercuri, fără funduri?

Este un picior scurt gros
Fără nici un os.

Ce-i negru-prăvos
Ca ceriul noros?

Unde paște rujan
Nu se face iarba un an.

Strigă barna din bărnace
Că-i mai bună iarba-n coace.

Vine fîrtatu-n sat
Și câinii pe el nu bat.

Culese de Emil V. Degan.

a fost cu cor. 1278'71 mai mare decât se prevăzuse, adică venitul total a fost de cor. 5370'71.

4. În anul acesta s'a realizat din vânzarea realităților rămase după răposatul Ioan Iancu suma de cor. 4722'82, depusă spre fructificare la institutul »Doina« din Câmpeni, care a ajuns cu finea anului 1902 la cor. 4797'92.

Mai sânt fundații, testate »Asociațiunii«, cari încă n'au intrat în administrația ei, cum sânt: Lăsământul lui George Filep din Tășnad, Dr. Ioan Nichita, Demetriu Suciuc etc.

Biblioteca.

Conform inventarului, biblioteca »Asociațiunii« la finea anului 1902 a numărat 4237 opere în 5900 tomuri, 4552 broșuri și 22 harte, față cu 4115 opere în 5783 tomuri, 4413 broșuri și 22 harte dela finea anului 1901; prin urmare biblioteca s'a sporit în decursul anului 1902 cu 122 opere în 117 tomuri și 139 broșuri.

Depositul de cărți menite spre vânzare parte în favorul fondului general al »Asociațiunii«, parte unele în favorul școlii civile de fete a »Asociațiunii«, și altele menite a se împărți de aci gratuit, numără 40 publicațiuni în 3834 tomuri și 7802 broșuri.

*

Despre despărțiminte și alte lucruri vom continua în nrul viitor.

DIN LUME.

Serbia.

Până la alegerile nouă pentru Scupcina mai e timp, dar cu toate astea agitațiile s'au început. Nouele alegeri vor arăta regelui Petru I. cum se-și alcătuiască ministerul.

Se crede, că noua Scupcină va cuprinde un oare-care număr de radicali moderați, trei sau patru radicali democrați, cincisprezece sau douăzeci liberali și câțiva progresiști și că generalul Gruici va fi însărcinat cu formarea ministerului.

Rusia și Iaponia.

Între Rusia și Iaponia erau în vremea din urmă încordate legăturile din pricina Coreei și Manciuriei, așa că se putea întempla să izbucnească un război între aceste două țări. Această primejdie acum e delaturată. Cele două țări s'au înțeles cu privire la întinderea puterii lor în Corea și Manciuria și înțelegerea se va publica în curând în forma unui memorandum.

Știri mărunte.

Se anunță, că pretendentul la tronul Marocului, Buhamara, care s'a resculat contra Sultanului, ar fi murit în urma rănilor primite.

În urma morții lui Hassa-pașa, Djelal-pașa, ministrul instrucțiunii publice a fost numit ministru, marinei turcești, ear' Haschim-bey, a fost numit ministrul instrucțiunii publice.

Foile engleze scriu, că regele Eduard se va duce în Germania în luna Septemvrie. La Darmstadt regele să va întâlni cu împăratul și împărăteasa Rusiei și cu împăratul Germaniei.

În Grecia s'a pornit o puternică mișcare pentru revisuirea constituției, adică a legii fundamentale a statului.

Din insula Cuba vin știri despre o reșcoală. S'au resculat foștii soldați insurgenți, cari nu și-au primit încă plata. Ei s'au împărțit în cete și jăfuesc șiucid.

Dela școlile noastre.

Continuăm azi cu estrasul din rapoartele școlilor noastre mai însemnate.

Lugoj.

Bravii Logojeni, cari se arată vrednici pe toate terenele vieții publice, își au întemeiate școlile elementare frumoase, cu 9 puteri didactice. De 6 ani se scoate la finea fiecărui an școlar câte un anuar al acestor școlile. Anuarul din urmă cuprinde afară de datele școlare, un tractat intitulat »Familia și școala«, apoi o poezie »În memoria profesorului Dr. D. P. Barcianu« însoțită de o dare de seamă despre viața și lucrările fostului profesor seminarial în Sibiu, Daniil Barcianu; ambele de inv. George Joandrea. Din datele școlare vedem, că corpul învățătoresc constă din 1 director, 4 învățători și 4 învățătoare. Școlile au fost cercetate de 164 elevi și 153 eleve.

Năsăud.

Ni-s'a trimis la redacție Raportul despre gimnasiul superior fundațional din Năsăud pentru anul școl. 1902/3. Este al 40-lea raport, ceea-ce ne arată, că această școală de mijloc este întemeiată de 40 de ani, anume la 4 Octomvrie 1863.

Raportul cuprinde un prețios tractat din Istoria școlilor năsăudene, de vrednicul profesor Virgil Șotropa, un discurs festiv rostit de prof. I. Păcuraru la serbarea de aniversare a gimnasiului, ținută la 4 Oct. 1902 apoi urmează datele școl.

Din aceste se vede, că profesorii au fost în număr de 15, ear' școlari 310, din cari 301 Români, 6 Unguri și 3 Nemți, apoi se vede că gimnasiul are frumoase muzee, biblioteci și deosebite colecțiuni, cum și fonduri, fundații și deposite.

Eată aceste din urmă:

1. Gimnasiul superior fundațional din Năsăud se susține din fondul central școlastic din districtul Năsăudului, care și are administrațiunea sa de sine stătătoare; în 1902 s'a spesat din acest fond pentru trebuințe personale și reale la gimnasiu suma de 44.476 coroane 80 bani.

2. În administrațiunea directorului gimnasial sânt următoarele fonduri, fundațiuni și deposite:

a) *Fondul pentru ajutorarea școlărilor gimnasiali morboși.* Din acest fond s'a spesat pentru medicină și alte ajutoare suma de 666 cor. 78 bani. Remanența cassei la finea 1902 face 14.807 coroane 48 bani.

b) *Fondul pentru rechisite la gimnastu.* Din acest fond în 1902 s'a spesat și parte s'a administrat ca didactru la cassa fondului central școlastic suma de 2,608 cor. 83 bani. La finea 1902 remanența cassei face 11.390 cor. 38 b.

c) *Fondul pentru biblioteca și societatea școlărilor gimnasiali.* În 1902 din acest fond s'au făcut procurări de opuri nouă, de reviste și s'a spesat pentru legături de cărți și alte trebuințe ale societății, premieri, în suma de 1097 cor. 71 bani. La finea 1902 remanența face 10.904 cor. 10 bani.

d) *Depositul »Teodor Dumbravă«* pentru ridicarea unei cruci la mormântul fericitului cândva profesor: Teodor Dumbravă. Din acest deposit în

1902 nu s'a spesat nimic. Starea lui la finea 1902 este: 231 cor. 46 bani.

e) *Depositul pentru estradarea testimoanelor școlastice.* Remanența cassei la finea 1902 este de 277 cor. 72 bani.

f) *Depositul de taxe încassate dela școlarii gimnasiali.*

g) *Fondul pentru excursiuni școlastice.* Rest de cassă la finea 1902 este 165 cor. 40 bani.

h) *Depositul pentru »Masa studenților«,* primit în 1902. Rest de cassă la finea 1902 41 cor. 25 bani.

i) *Depositul transitor de didactru.* În decursul 1902 s'au administrat la fondul susținător 1463 cor. 26 bani. Rest de cassă la finea 1902: 2050 cor. 64 b.

Suma fundațiilor și a depozitelor administrate prin director la finea 1902 face în total 39.868 cor. 43 bani. Aceasta sumă e deponată spre fructificare la societatea de împrumut și păstrare »Aurora« din Năsăud, afară de suma de 800 cor., care, în lipsa unei librării corespunzătoare în Năsăud, este deponată în cărți școlastice procurate pentru desfacere între școlarii gimnasiali.

De-ale internatelor noastre.

Internat nou.

Di Ioan Aron, directorul școlii primare de fete din Brașov, dă de știre, că întemeiază în Brașov un internat de băieți. Atrăgând luarea aminte asupra noului internat, dăm în cele următoare *avisul* despre întemeierea internatului, cum și condițiunile de primire.

Avis.

Cu știrea și învoirea on. direcțiunii a școlilor medii, subscrișul sânt decis a deschide un internat, cu începerea anului școlar 1903—4, pentru elevii dela școlile centrale române ort. răs. din Brașov, în casa mea proprie, strada Ciocrac nr. 32.

Casa e încungiurată de toate lucrurile cu curte și grădină, cari earăși se mărginesc cu grădinile vecinilor, prin urmare situată la un loc plăcut și igienic.

Museul (sală de învățământ) și dormitoarele vor fi în catul I. — Plata la lună pentru întreaga întreținere în internat a unui școlar va fi numai de 40 coroane, plătiți anticipativ.

De oare-ce numărul internaiștilor e limitat, mă rog ca anunțările de primire în internat să se facă la subscrișul cel mult până la 15 August a. c., ca să pot comanda mobilierul necesar până la începerea anului școl.

Condiții de primire.

1. Pentru întreaga întreținere (vip-tul, adică dejunul, prânzul, oțina și cina, spălatul, cuartir și luminat până la 10 oare seara) se va plăti de elev anticipativ câte 20 fl. v. a. = 40 cor.

2. Pentru salteaua de paie întocmită anume pentru paturile de fier din dormitoare, se plătește la intrare odată pentru totdeauna trei coroane.

3. Fiecare școlar trebuie să aibă rufăria de lipsă, vestmintele de pat (perină), cearceafuri, plapomă (țol) și o velniță pentru acoperirea patului și cel puțin 4 ștergare și 2 șervete, precum și perii pentru vestminte și ghete.

4. Fiecare școlar trebuie să aibă o lădiță sau cufăr cu cheie pentru păstrarea rufăriei etc.

5. Toți școlarii la intrare în internat vor subscrie o declarațiune prin care declară, că cunosc regulamentul acestui internat și se vor supune tuturor dispozițiilor din el, fără nici o contradicere.

6. Părinții vor da o declarațiune, prin care constată, că fiul lor a intrat în internat cu știrea și învoirea lor și că se vor sili a plăti anticipativ taxa lunară, precum și împrumuturile făcute de fiul lor la susținătorul internatului aici în Brașov, la cuișă că acesta are o împuternicire specială dela părinți de a da bani ca împrumut fiului lor. Împrumuturile făcute de școlari la susținătorul internatului se vor petrece de școlari în 2 condice (una se păstrează de elev și alta de susținătorul internatului). În aceste condice școlarul e dator a petrece obiectul pentru care s'au făcut împrumutul.

Internatul din Blaj.

Pentru părinții, cari voiesc să-și așeze băieții pe anul 1903/4 în internatul sau seminariul junimei române gr.-cat. dela gimnaziul gr.-cat. din Blaj, se vestește, că termenul concursului de primire este 14 August st. n. a. c. Cererile de primire (se primesc numai gimnasiști) sunt a se adresa Preavenratului consistor metropolitan din Blaj și ce privește pe băieții, cari în anul școlar trecut nu au fost elevi ai Seminarului junimei, au să fie însoțite de estras de botez, testimoniu de pe anul școl. trecut și atestat de vaccinare.

Pentru elevi sunt a se plăti: 8 cor. taxă de înscriere, 250 cor. pentru cuartir, vîpt. luminat, încălzit, 2 cor. taxă de scaldă 6 cor. taxă pentru scrobitul rufelor, așadară cu totul 266 cor. la an, fără scrobite 250 cor. Taxa de înscriere, de scaldă și de scrobite are să se plătească toată deodată cu ocaziunea înscrierii, suma de 250 cor. în 2 respective 4 rate anticipative. astfel că în 1 Septembrie cu ocaziunea prezentării sunt a se plăti cel puțin 76 cor., fără scrobite 70 cor. În cas de 2 rate, rata primă va fi de 136 cor. și se va plăti în 1 Februarie; în cas de patru rate, rata primă va fi de 76 cor. și se va plăti în 1 Septembrie, rata a doua de 70 cor. și se va plăti la 15 Noembrie, rata a treia de 60 cor. și se va plăti în 1 Februarie, rata a patra de 60 cor. și se va plăti în 15 Aprilie.

Elevii vor ave să ducă cu sine a) Carte de rugăciuni; b) 4 părechi de schimburi de pânză sau de giolgiu bune; c) cel puțin 4 batiste; d) 2 părechi de încălțăminte și cel puțin 4 părechi de ciorapi sau obiele; e) 1 saltea (sac de paie) și 2 lipedee (cearceafuri) de pus pe saltea; f) 2 perini și 4 fețe (de perini); g) 1 țol sau plapomă și 2 lipedee de plapomă; h) 2 lipedee albe de giolgiu pentru coperitul patului (de lână și colorate nu sînt bune, căci nu se poate ajunge la uniformitate); i) atâtea bilete albe de carton (formatul să fie ca la biletele de vizită: 10 cm. în lungime, 6 cm. în lățime) câte bucăți de rufe, vestminte și încălțăminte au; l) 1 cuțit, 1 furculiță, 1 lingură de metal, 1 pahar

și cel puțin 3 servete; m) 1 perie de vestminte și 3 pentru încălțăminte; n) cel puțin 3 ștergere și 2 pepteni, unul des și altul rar.

Elevii vor ave proviziunea întreagă, și anume: a) Locuință în sale mari, sănătoase luminose și provăzute cu toate cele de lipsă; b) vîpt întreg, adică dejun, prânz, ojină și cină.

Însemnăm că rectorul acestui seminar e dl Emiliu Viciu, profesor.

Serate de-ale meseriașilor români.

Speranța, căreia expresie i-am dat în raportul meu despre ședința literară a 6-a a »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, — tot numai speranță a rămas, de oare-ce din cele 18 cărți folositoare, sortate între cele 96 persoane, prezente la ședința a 7-a de Joi seara (30 Iulie n. c) — eu n'am câștigat nici una.

Inima-mi, ce bate pentru tot ce-i român cu toate acestea mă îndeamnă să povestesc pe scurt despre lucrurile și frumoase și folositoare, petrecute în aceasta ședință

În cuvîntul de deschidere, presidentul, dl Victor Tordășianu, vorbind despre importanța Reuniunilor de meseriași, ne povestește cum într'o călătorie a sa un învățat el pantofar dintr'o localitate cu mai mulți măestrii români, îi spunea cu mândrie, că are să se facă măestru și încât îi va fi cu puțință să va stabili în Sibiu, unde este o Reuniune a meseriașilor, despre lucrările căreia părintele seu cetește, ba îi dă voie și lui să cetească în aproape toate foile noastre. Între altele băiatului — care nu știa cu cine vorbește — i-a plăcut foarte mult cum Reuniunea noastră poartă grijă de copii săraci (școlari și învățatei) și de oameni scăpătați, căroră le împarte daruri, cum ea temeiul a pus la o mulțime de fonduri, care de care cu scopuri mai frumoase, cum e fondul veduvelor și orfanilor, fondul de ajutorare a sodalilor lipsiți de lucru, fondul mesei învățateilor și mai pe sus de toate fondului de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor nostri. De sine înțeles, că n'a lăsat neamintite nici espozițiile, și producțiunile publice, concerte, teatre, ședințele literare etc., aranjate de Reuniune. A fi membru al unei astfel de Reuniuni, spunea micuțul este o mândrie și mândrie este a fi și măestru român. Un alt cas, povestit presidentului nostru de un măestru român sibiian care, durere, nu e membru al Reuniunii, e următorul: Cum eu caut tîrgurile din mai multe orașe din Transilvania, i-a zis măestru, mi-s'a întemplat să spun între mai mulți, că sînt măestru român din Sibiu. Urmarea a fost, că până ai bate în palme am fost încunjurat de o mulțime de meseriași din tîrg de prin alte localități, cari m'au năpădit cu fel de fel de întrebări relative la isprăvile Reuniunii de care eu durere, prea puține știam, căci vezi Doamne, nu știu din ce pricină spre rușinea mea fie zis — încă nu-i fusesem membru. Mirarea fraților măestri la auzul acestora le-a fost mare, căci, ziceau ei, de mare lucru te lipsești. După părerea noastră a fi în Reuniune

însemnează a lucra pentru viitorul teu, de oare-ce aici ai privilegiu să te faci cunoscut cu frații meseriași și să afii despre modul de purcedere în lucrările lor, unii dela alții aflați despre localitățile unde se vî desfaceți marfa, despre procurarea materialului mai bun și mai ieftin; în Reuniune poți să-ți afii pe calfele mai de cîns'e și mai harnice, ba în Reuniune îți poți câștiga și învățatei mai de seamă, de oare-ce lumea, din afară dela Reuniune cere sfaturi și îndrumări. Apoi e mare treabă ca și noi, meseriași români, să ne putem arăta că lucrînd în frățească înțelegere și ca o corporațiune, care își cunoaște frumoasa sa chemare și de care respect să aibă și străinii. Multe am pute învăța și noi sibienii și și frații meseriași din alte părți din spusele învățateului și din ale măestrului, cari ambii se doriau a fi în sînul Reuniunii noastre.

Văzînd că povestirea mea să prea întinde, mai amintesc că din protocoalele ședințelor administrative am aflat, că harnicul notar al Reuniunii, dl Ioan Apolzan a tradus o însemnată parte din legea industrială, pe care Reuniunea o va pune în serviciul meseriașilor nostri, ear' programul seratei a fost următorul: sodalul cismar Vasile Frățilă, ne-a predat bine »Papricașul nașului« (după auzite), producînd între noi destulă veselie; dl Ilie Milca, sodal în fabrica fraților Fabrius, în care se pregătesc ferăriile frumoasei catedrale, ce e în edificare, ne declamează frumos poezia »Carol Robert« de Coșbuc; micuța Eugenia Popp, ne-a surprins prin dragălașa predare a poeziei »Păsărica« de Alexandri; sodalul cismar Nicodim Rusu, a plăcut cu predarea cu haz a bucății »Minciuna minciunilor« de Sandu pungă goală; un quartet duplu înșghebat de măestru zugrav de case dl Ioan Stanciu, ne-a delectat în mod nu se poate mai plăcut, cu 2 compoziții, executate de măestri și sodali, membri ai corului; sodalul cismar dl Filimon Delorean, a dat dovezi de data aceasta și de delicatul seu sentimentalism prin declamarea poeziilor »Frumoasă copilă« și »Mărioară florioară«, de Alexandri; o altă mică școlăriță Maria Avrigan, n'a răms îndărătul colegei sale Eugenia Popp cu poezia »La mormîntul lui G. Romalo« de V. Alexandri; dl Nicodim Rusu, ear' după d-sa, d-șoara Maria Simtion, ne-au cântat câteva doine populare; culeg. tip. dl George Trifan, a dat dovezi despre priceperea, ce o are în cântarea la cîteră. D-șoara Elena Grindean a fost la culmea înălțimei în predarea frumoasă și cu simțire a poeziei »Visurile« de V. Alexandri. D-șoara profesoară Eugenia Grecu, petrecînd feriile în Sibiu, a ținut să ne înveselească cu câteva piese executate la pian. Dl Ilie Milca ne-a predat pe »Herscu-Boccegiu«, ținîndu-ne în continuă veselie. Punctul final a fost al coriștilor de sub conducerea dlui Stanciu, după care s'au sortat între prezenți 18 cărți și 1 cîlindar perpetuu, dăruit de măestru compactor dl P. Ilieș.

Încheiu și de data asta cu speranța de a câștiga vr'o carte la ședința din ultima Joi a lunei August după c. n.

Același tipograf.

PARTEA ECONOMICĂ.

Creșterea vitelor.

Fiecare econom a putut vedea din pățania sa proprie, că în timpul de astăzi, venitul cel mai mare și totodată și cel mai sigur, într'o economie bine întocmită, îl formează creșterea vitelor.

Economia câmpului aici la noi, acum ca de 10—20 de ani se luptă cu mari greutăți. Deoparte e concurența statelor vecine, de altă parte cea americană, care apasă pe piețe proțul bucatelor noastre, așa că noi la vânzarea acelor, abia ne putem scoate cheltuielile avute cu cultura lor, ear' dacă se și scumpesc în oare-care an cum o fi poate anul acesta, atunci nu prea avem ce vinde, fiindcă ne trebuie pentru consumațiunea casnică.

Sub astfel de împrejurări ale economiei de câmp, economii dela noi nu-și pot întemeia alte nădejdi mai mari, decât în creșterea vitelor. Pentru-că dacă creștem vite bune și frumoase, dacă avem producțiune bună dela ele: acelea totdeauna se caută bine pe piață.

Atât vitele de vânzare, cât și produsele acelor, ajungând pe piață nu sunt espuse la atâta schimbare a prețului, ca bucatele. După-ce dar' e constat, că creșterea vitelor e mai de preț, ca cultura bucatelor; după-ce economii practici și mai cu dare de mână și-au și întocmit economiile lor astfel: credem că nu va fi de prisos, dacă cu acest prilej vom atrage luarea aminte a economilor nostri asupra unor reguli mai însemnate, cu privire la creșterea vitelor.

Fiecare econom, înainte de a se apuca de creșterea unui soi de vite, trebuie mai întâiu să examineze împrejurările locale, în cari se află și anume: dacă cutare soi de vite, pe care vrea să și-le aleagă pentru prăsilă, poate prospera bine în ținutul acela, în care se află?

După-ce și-a tras odată seama cu privire la alegerea soiului, apoi trebuie să se apuce de alegerea vitelor de pră-

silă: vaci și tauri sau iepe și armăsari, pentru-că precum sunt vitele de prăsilă, așa vor fi și următorii acelor. »Ce sameni, aceea răsare«, se adeverește și aci.

La alegerea vitelor de prăsilă, economul trebuie să fie cu deosebită băgare de seamă și la starea lor sanitară și anume: ca să nu aibă nici o scădere, pe care să o poată moșteni apoi și următorii acelor, mai departe trupul, picioarele, coarnele și celelalte părți să fie bine proporționate (așezate), ca acelea să poată fi de frumusețe, ear' nu de scădere acelor.

Nu se poate îngădui deci în nici o economie bine întocmită, ca economul să țină niște vite de prăsilă, cari au anumite scăderi vedite, cum sunt de pildă la acelea, cari au niște coarne rău formate, capete prea mari, picioare strimbe, burtă de paie (adecă burtă prea mare), cari împung, sunt spărioase, corcite (slabe) ș. a. căci acestea însușiri rele le moștenesc apoi de regulă și următorii lor.

Economul mai trebuie să fie cu băgare de seamă, când se apucă de creșterea unor vite, că oare are el și nutrețul de lipsă pentru ele peste iarnă și un pășunat bun peste vară? Pentru-că fără acestea recerinte, el nu va putea face nici o ispravă de »dai Doamne« ci toată cheltueala făcută cu procurarea vitelor de prăsilă va fi zădarnică.

Este indeobște cunoscut, că cu niște vite, cari se țin bine, adecă, cari nu prea aleg nutrețul, economul are mai puțină cheltueală, ca cu de cele corcie, cari sunt mai tot slabe, măcar că se nutresc cu un nutreț bun și ales. Cele dintâiu mănâncă mai puțin, ear' cele din urmă pe lângă aceea, că strică mai mult nutreț, totuși nu le prea folosește mult acela.

La creșterea vacilor de lapte, economul trebuie să mai fie cu deosebită băgare de seamă, și la aceea împrejurare, ca acelea să se tragă, nu numai dela niște mame, cari și ele au fost bune de lapte, ci și dela niște tătâni (tauri), cari asemenea s'au tras dela niște vaci bune de lapte.

Unii economii sunt de părere, că în timpul de acum e mai bine, ca să

se țină și crească numai vite de cele mai frumoase, cari adecă plac mai bine ochilor; alții din contră susțin, că ar fi mai bine, ca să ținem de cele pentru pungă, adecă de acelea, cari ne aduc mai mult venit la vânzare. Noi credem însă, că împrejurările locale pot hotărî mai bine, că cel fel de vite să țină și să crească economul: de cele pentru ochi sau de cele pentru pungă. În apropierea orașelor mai mari de sigur, că vor fi mai de preț cele din urmă și adecă: vacile cu lapte și vitele grase peste tot, ear' mai în depărtarea acelor cele de vânzare, cari adecă sunt mai frumoase la ochi.

Nu de puțină însemnătate este și timpul când se gonesc vacile sau se mănzesc iepele, ce le ținem în economie, pentru-că și timpul are o înrîurintă foarte însemnată asupra creșterii și dezvoltării trupesti a nou născuților. În privința aceasta mama natură ne dă o pildă vrednică de urmat și anume: că precum ea se deșteaptă numai primăvara, așa a dat oare-care îmbold și animalelor, ca și ele tot numai primăvara să se împărecheze și să fete. Prin urmare economul trebuie să se acomodeze cu mijloacele lui de întreținere și nutrire, ca vitele lui de prăsilă să fie apte de împărechere în acest timp.

Aceasta întru cât se ține de de vitele mamane. Ce se ține însă de vitele tătâne, acestea pe lângă recerintele de mai sus, trebuie să mai fie examinate și provăzute din partea unei comisii economice și cu un atestat oficios, că în adevăr sunt apte pentru producțiune.

A trecut timpul acela, când în economie se îngăduiau tot felul de vite tătâne fără de nici o controlă, cari nu aveau însușirile recerute. Urmările acelei îngăduiri se mai pot vedea pe unele locuri până astăzi, de oare-ce soiul vitelor a decăzut cu totul. Acum trebuie să ne acomodăm pretutindinea unei reguli generale, căci chiar și legea ne silește la aceasta.

Atât vitele tătâne, cât și cele mamane trebuie alese încă de mici. Chiar și după-ce se întarcă, economul trebuie să mai fie cu oare-care băgare de seamă la dezvoltarea lor trupestă și

Cele trei fete de uriaș. *)

— Tradiție populară. —

Odinioară pe când pe plaiurile Ardealului locuiau uriași, se spune că ținutul de pe la Deva de azi era stăpânit de trei fete de uriaș, surori dulci una cu alta.

Ele erau mândre, mai mândre ca mândrenia și puternice cum nu s'a mai pomenit o n pe pământ. Odată se hotărîră ele să plăsmuiască fiecare câte o alcătuire, prin care se pună lumea în uimire și să lase pomenire pe vecie. — Eu cu ajutorul lui D-zeu voi zidi până deseară, pe un vârf de munte, o cetate, cum n'a fost și nu va mai fi, grăi cea mai mică. — Eu, dacă îmi va ajuta D-zeu, voi face o scaldă care se n'aibă samen pe rotogolul pământului, zise cea mijlocie, ear' cea mai mare, mai sumeață cuvântă astfel:

— Ori îmi va ajuta D-zeu, ori ba, eu până deseară voi ridica pe un colț de munte o cetate, care se le întrecă pe toate.

Și când soarele apunător își lua rămas bun dela valurile arginții ale Murășului și Streiului și da cel din urmă sărut piscurilor țerii Hațegului, pe două vârfuri de deal străluceau două cetăți minunate, ca două coroane, ear' în valea Streiului stătea gata o scaldătoare scobită în stâncă, cu apă caldă și curată, ca lacrima înduioșării. Fata cea mai mică zidi cetatea Devei, cea mijlocie plăsmui scaldătoarea dela Călan, lângă Streiu, ear' cea mai mare ridică cetatea Uroiului. Cea mai frumoasă dintre toate era aceasta din urmă, o cetate cum n'a mai văzut ochiul omnesc. Și fata sumeață se fălea cu ea grăind cătră cele două surori:

— Eată voi ați cerut ajutorul lui D-zeu de ați făcut alcătuirile voastre, eu am zidit cetatea mea și fără de ajutorul lui și e mai strălucitoare decât toate.

Dar' ce folos, căci coborându-se noaptea pe arpile sale negre pe pământ un vifor strajnic nimici din rădăcină falnica cetate, încât nu rămase peatră pe peatră și îngropă sub ruinele ei pe stăpână sa. Astfel a fost

pedepsită sumeața fată, pentru-că a luat în deșert numele lui D-zeu, ear' cetății Uroiului abia i-se cunoaște urma, pe când celelalte două alcătuirii, deși în ruină, stau până în ziua de azi.

În aceasta frumoasă tradiție se reoglindează vechimea acestor alcătuirii și greutatea facerii lor, atribuită nu oamenilor, ci uriașilor, ear' de altă parte ea caracterizează simțul religios-moral al poporului nostru.

RIS.

Ioan, nu tocmai băiat cuminte, venea din un sat dela munte, unde multe vor fi fost bune, dar' școala era de batjocură. Ca să dovedească, că locuitorii de-acolo sunt oameni învățați, a spus următoarea convorbire între el și un om de-acolo:

— Care-i a opta literă din alfabet?

— Ha?

— Dar' a treia?

— Ce — e?

(a, b, c, d, e, f, g, h, i, l etc.)

*) Din »Țeara-noastră«, de Silv. Moldovan, pag. 409.

dacă vede că vita aleasă de prăsilă nu corespunde scopului propus, se o vîndă sau îngrașe.

Și tocmai cu privire la alegere, greșesc cei mai mulți economi de vite de oare-ce lasă de prăsilă și vite de acelea, cari ved bine, că au anumite scăderi, pe cari apoi de regulă le moștenesc și următorii acelor. Vitele mă-mâne și dacă nu chiar corespund scopului propus, totuși nu au urmări așa dăunose, de oare-ce ele într'un an nu dau naștere atâtor indivizi. Pe când cele tătâne, dacă au anumite scăderi, pot se dee într'un an vieță la zeci de următori cu asemenea scăderi. De aceea se impune, ca nu numai economii singuratici, ci chiar și primăriile comunale, să fie cu deosebită băgare de seamă la alegerea vitelor de prăsilă tătâne.

Dela modul acela, cum știu singuraticii economi să-și aleagă vitele mămâne de prăsilă, ear' primăriile comunale pe cele tătâne, atârnă totdeauna înaintarea și prosperarea economiei vitelor dintr'o comună. Acela care ar mai sta și acum la îndoială în privința aceasta, n'are decât să se uite la o comună fruntașă și să vază, ce fel de vite de prăsilă are.

Ioan Georgescu

Poamele verminoase.

Ca mai toate roadele de câmp și de grădină, așa și unele din poame sînt supuse la mai multe boale. Intre acestea pentru mere, pere și prune cea mai însemnată este verminoșarea. Aceasta se produce de niște vermuleți sau larve (omide), cari intră în poame, parte pe când acestea sînt încă în ajun de a se forma, parte pe când sînt deja formate.

Omidile sau moliile numite se prăsesc dela niște fluturi și trec ca toate insectele prin așa numita metamorfosă (scimbare), și adevărat: din ouă se fac larve sau omide, din acestea nimfe sau coconi, ear' din acestea după 14 zile ese fluturul în toată forma lui.

Fluturii aceștia sînt de o culoare neagră închisă, aripile lor au pe partea deasupra un punct negru mare, ear' pe partea dedesupt au o culoare cam surie. Mărimea lor e de un centimetru, ear' când stau cu aripile întinse orizontal, aceea ajunge până la trei centimetri. Ei sboară mai cu seamă după apusul soarelui, când femeiuștele cari sînt ceva mai mari ca bărbătușii, își depun ouăle pe frunzele și coaja pomilor, unde clocindu-se apoi de căldura soarelui, ies tot atâtea omide, cari trecînd de pe frunzele sau coaja pomilor, intră în poamele acestora, pe cari apoi le găuresc și încep a se nutri cu miezul lor și al simburilor din ele.

La început vermuleții sau moliile acestea sînt de tot mici și subțiri, dar' după-ce apucă în poame și se satură bine, cresc și se fac tot mai mari și mai groși, așa încât numai incap să iasă pe gaura, pe care au intrat, ci sînt siliți ca să-și facă alta, pe care apoi își scot și necurățeniile, ce le fac acolo. Aceasta se poate vedea de altcum mai la toate poamele verminoase, că au câte două găuri de verme.

Vermele acesta rămâne în poame câte două luni de zile, până-ce adevărat a crescut și s'a dezvoltat de ajuns, atunci când îi vine timpul, ca să se schimbe în nimfă, ese afară din poamă și sau toarce un fel de tort ca paianginul, cu care apoi se acăță de o creangă a pomului, sau se ascunde în scoarța acestuia și acolo mai stă câte 14 zile până-ce adevărat se schimbă în fluture. Unii din fluturii aceștia se ivesc deja prin Maiu și Iunie, alții însă prin Aug. și Septembrie. Cei dintâi pun ouă de vară, ear' cei de al doilea de cele de iarnă, cari adevărat ierneză cu poamele prin pivnițe, sau pe frunzele și în scoarța pomilor și numai în primăvara următoare se desvoaltă apoi din ouă de să fac larve sau vermi.

Cel mai bun mijloc de stîrpire în contra acestor vermi este acela, de-a nu băga toamna nici-odată poame verminoase în pivniță, ci mai bine este de-a le scutura din pomi și a le da la porci, câte le vedem rămase aninate pe crengile acelor și de-a unge bine cu var și gaz de cu toamnă scoarța pomilor. În modul acesta și dacă nu ne succede de a-i stîrpi cu totul, totuși se prăpădesc partea cea mai mare din ei.

În timpul din urmă pomologii mai mari, cu ajutorul unei pompe, au început a stropi pomii din grădină, după-ce le-a căzut floarea, cu un fel de otravă de aramă (cuprum arsenicorum), din care se pune în 100 litre de apă curată câte 50—60 de grame și cu aceasta amestecătură apoi se stropesc pomii, întocmai precum se stropesc și vițele de vie atacate de peronosporă.

Dar' fiindcă otrava de aramă e foarte primejdioasă, din care cauză nici nu se poate procura fără adevărată dela primăria comunală, așa nu trebuie suferit pe nimenea, ca să se atingă cumva de ea, sau de poamele stropite de curînd, ba nici iarba să nu se folosească până-ce au spălat-o bine ploile. În modul acesta se pot scuti poamele de vermi, de oare-ce aceia neștiind ce s'a întemplat, se apucă se roadă la coaja acelor, se otrăvesc și astfel cad morți la pămînt.

I. G.

Unde simțim oboseala ?

Doctorul Bloch a ținut de curînd o conferință înaintea societății de biologie din Paris în privința locului unde se simte oboseală la cei-ce lucrează cu mușchii. Bloch a trimis foi cu întrebări la muncitori din felurite bresle, și anume rugându-i să răspundă: Unde simțiți oboseală după ce munciți mult? Înainte de a vă fi deprins bine cu meșteșugul, simțiți oboseala tot în aceleași părți ale trupului?

Răspunsurile par cam ciudate, dar' se pot explica fiziologicește. Oboseala se simte la acei mușchi, cari stau încordați, dar' nemișcați; în timp ce mușchii cari se încordează și descordează, rînd pe rînd, pot să-și facă munca ușor chiar și dacă durează în delung. În cele mai multe cazuri mușchii cari stau încordați și în nemișcare nu sînt din acei cari iau parte la muncă, ci niște mușchi ajutători sau spriginitori și numai în cazuri rari e vre-un mușchiu din cei cari fac partea cea mai însemnată a muncii.

Brutarul, care a frământat cocă toată noaptea, stînd plecat, se plînge de oboseală la picioare. Tăietorul de scînduri, care stă sus la ferestru și trebuie să se plece, să ridice neîncetat, spune de asemenea că oboseala o simte în pulpă; tovarășul lui de muncă, acel care șade jos și poartă ferestruul, înălțînd brațele de-asupra capului și coborîndu-le, aproape nemișcându-și trunchiul, simte oboseala în șele. Pavagul, care bate șoseaua simte oboseala în șele.

Cismarul, care increază ciasuri întregi cu ciocanul și cu sula simte oboseală în șale și la mușchii de jos ai pîntecului. Cîntărețul din vioară, pe câtă vreme nu e încă bine exercitat, spune că simte durere în ceafă, ear' cel bine deprins se plînge de oboseală în mîna care stă nemișcată pe gâtul vioarei. Violoncelistul simte și el oboseală în mîna stîngă și după-ce cîntă mult, și în degetul cel mare dela mîna dreaptă, măcar că acest deget stă nemișcat pe arcuș. Începătorii la pian simt oboseală la piept și la spate, dar' cu vremea se pierde. Un profesor de scrimă spune că simte oboseală nu în mîna care mînuște sabia, ci în umărul celeilalte mîni, care stă nemișcată. Un vislaș foarte exercitat, după o călătorie lungă, se plînge de oboseală în pulpe și în călcăie.

De aici iese legea generală, de care am vorbit mai sus, că de obște durerea nu se simte la mușchii cari lucrează, ci la cei cari stau încordați și slujesc de sprijin; numai rar se simte în mușchii ce sînt amestecați de-a dreptul la muncă.

Urmează de aici că în timpul muncii trebuie să ne întrerupem din când în când și să dăm mișcare și acelor mușchi, cari stau încordați neîncetat, ca să-și împedecăm de-a se înțepeni. Ori-ce viorist știe că oboseala din mîna stîngă cu care ține vioara, dispăre, pe dată ce lasă nițel instrumentul și face cu acea mîna câteva mișcări.

Mai urmează că munca e cu atîta mai puțin obositoare, cu cât mai nesilită, mai neîncordată e starea acelor părți ale trupului, cari nu iau parte de adreptul la muncă. B.

Doi dujmani ai viilor noastre.

E vorba de peronosporă și de peatră (grindină). Ce pagubă cauzează *peronospora*, știe ori-ce viier, de aceea se va și folosi de ori-ce mijloc pentru combaterea ei. Cel mai bun mijloc, cunoscut de altminteri și la noi, e soluțiunea de aramă și var. După cum s'a dovedit prin încercările făcute până acum, e de-ajuns dacă folosim o soluțiune de un procent, adevărat la o sută litri de apă un chilogram de vitriol și unul de var, cu care să stropim de patru sau de cinci-ori. Asta ajută mai bine decât o soluțiune de 2—3 procente, cu care stropim numai de două-ori. Ccheltuelile sînt aceleași. La stropit trebuie să grijim, ca soluțiunea să ajungă pe toate părțile verzi (frunze, struguri etc.) ale viiei ca un nor și deopotrivă, căci numai în felul acesta putem lupta cu deplin succes contra peronosporei.

În anul acesta încă a bătut grindina în câteva ținuturi locuite și de Români, pricinuind pagube mari bieților plugari. Nicăiri nu cauzează grindine pagube așa de mari ca în vii, mai ales dacă acestea se află tocmai pe timpul când cresc mai frumos, adevărat Maiu și

Iunie. Pagubă mare se face prin sdrobirea frunzelor, ceea-ce slăbește vița, dar' și mai mare prin sdrobirea clorinelor de struguri și a mlădițelor, cari au să producă în anul viitor.

În îngrijirea viilor bătute de peatră trebuie să ne orientăm după mărirea pagubei pricinuite și după timpul când a căzu grindina. Când ne uităm la paguba din vii încă în ziua dintâiu, ni-se pare totdeauna mai mare decum e înt'adevăr. de aceea așteptăm încă câteva zile înainte de-a ne apuca de lucru.

Dacă n'a căzut peatră multă, așa că 'sau rupt numai vîrfurile mlădițelor tinere și frunzele, lăsăm să crească mlădițe laterale și numai câte două frunze pe un cotorel. Dacă a căzut peatra înainte de înflorire și-a doborât mlădițe și boabe, nu ne mai putem aștepta la o recoltă pentru anul acesta dar' se ne îngrijim, ca cel puțin la anul să avem ceva. Fiind sfêrticate toate mlădițele, le rupem pe toate, lăsăm numai două, fiecare cu unul sau doi ochi. Acestea se desvoaltă bine până toamna, așa că putem ave coarde sănătoase. Ca să nu se scurgă prea mult suc, facem tăietura prin nodul de deasupra ochiului. Dacă am lăsa vița bătută de peatră fără nici o îngrijire, drept că ar da toate mlădițele, dar' în urma risipei de suc nutritor nu am ave nici o viță, dela care să putem aștepta roada potrivită.

Căzând peatra numai după înflorire, așadară în Iulie, nu mai ajută nici tăieturile descrise mai înainte. În cazul acesta nu ne rămâne alta de făcut, fără să lăsăm toate mlădițele laterale, ca să se desvoalte cât mai mult frunziș pentru întărirea rădăcinilor. Recoltă nu putem aștepta în anul următor, dar' vom îngrijii prin tăieturi potrivite, făcute toamna sau primăvara, să dăm viței eară forma recerută, croind coarde puternice. Vița lovită de peatră e foarte gingașă și simțitoare față de ger, de aceea trebuie astupată bine toamna.

Greșesc cei-ce dau viilor bătute de peatră o îngrijire mai mică, pentru-că nu ne putem aștepta în curând la o roadă. Tocmai cel bolnav are lipsă de îngrijire mai multă. Așa și viia stricată, dacă o vom săpa adeseori adânc și o vom feri de peronospora, încă se intramă și ne aduce eară roada așteptată.

Rapița.

Rapița cere un pământ adânc, roditor care să nu fie prea argilos. Rapița nu sleiește mult pământul și e o plantă premergătoare pentru grâu și alte bucate. Rapița e puțin pretențioasă față de climă. La secetă nu duce destul de bine, ear' frigul o împiedecă de-a rodi.

Rapița se poate sămăna în imășuri de vite, care se ară, se grapă și se tăfălugesc. E bine să se are pământul de 2 ori și apoi să se samene. Buna pregătire a pământului ne dă cei mai mulți sorți de reușită. O lucrare îngrijită în anul de ogor folosește nu numai rapiței, ci și bucatelor și celorlalte plante cari îi urmează. După o bună roadă de rapiță urmează o bună roadă de grâu, presupunând bine înțeles că locul a fost bine lucrat.

Rapița se seamăna la începutul lui August. E bine ca rapița să se semene cât se poate de timpuriu, pentru a prinde putere încă din toamnă. La sămanatul prin împrăștiere să calculează 20—25 litri la hectar. După sămănat grăpăm locul odată sau de 2 ori și, în urmă tăfălugim. Dacă timpul e ploios nu întrebuițăm tăfălugul, fiindcă în urma lui s'ar prinde o scoartă și sămănta nu poate răsări.

Coacerea rapiței se întâmplă de obicei în prima jumătate a lui Iunie. Seceratul se începe îndată ce boabele din teci au o față oacheșe-cafenie. Așteptând să se coacă rapița care rămâne la urmă, s'ar coace prea tare și s'ar scutura.

Rapița se cosește cu coasa împiedecată ori mai bine se seceră. Un om la rapiță poate secera pe zi 3000 m. p., ziua pe căldură se desfac tecile și se desghioacă ușor. Mai bine e să secerăm rapița noaptea pe lună, dimineața și seara pe rouă și răcoare ear' la ameză lucrătorii să se odichnească. Mai ales dacă tecile rapiței sunt prea trecute vom secera noaptea pe lună. După secerat, rapița se leagă și se lasă snopii să se uște cu deservire. Strînsul și transportul rapiței la arie cer băgări de seamă, ca să n'avem pagube. Boabele se scot prin treeratul cu mașini cu aburi.

Roada rapiței o putem socoti 16—18 hl. boabe pe hectar cu o greutate de 67—72 chlogr. hectolitru. Dacă nu vindem sămănta de rapiță de a dreptul din câmp și sîntem nevoiți să o punem la adăpost, o întindem în straturi subțiri de 20 c. m. să se poată usca bine. Mai ales dacă a fost cărată pe ploaie, o mișcăm des și o dăm la lopată.

Despre lux.

(Urmare și fine).

Dacă astăzi ducem o vieță atât de ticăloasă, de cele mai multe ori noi însine sîntem vina.

»La toate sărbătorile mari îmi trebuie haine noue, păpuci noi«. »Cum să fiu și la Rosale cu vestmintele dela Paști? că doară nu-'s noue?«

»Ceea și ceea și-a cumpărat cisme noue, trebuie să-'mi cumpăr și io, că doară nu-'s mai pe jos ca ea?« »Doar' nu m'oi lăsa eu mai pe jos ca cutare și cutare! Că ce-'i tatăl seu bogat ce-'mi pasă mie!«

Așa zic femeile și fetele noastre. Și când colo ea nu știe, decât să se rînjească. După-cum zice strigătura:

»Du-te du-te tu rînjită
Că 'ți-e vatra deslipită
Da, du-te și 'ți-o lipește
Și-apoi hai și te rînjește.«

În loc ca mamele să-'și dedeie fetele la lux, mai bine-ar face să le învețe a lucra toate lucrurile, ca să le știe pe când se mărită.

Căci de aici vine de multe ori traiul rîu între căsătoriți și mai cu seamă între noră și soacră. Căci se poate să pățească ca cea din poveste.

»O fată cam leneșă după ce s'a măritat nu vrea să lucre, nefiind deprinsă cu lucrul. Soacră-sa nici una nici alta, fără zice: »Cine nu lucre, nu mîncă.«

Nevasta prinsă în cursă, întrebă pe soacră-sa:

»A mătura în casă lucru-'i? Lucru draga mămii.

»Dar' a aduce apă lucru-'i? Lucru draga mămii!

Și s'a apucat nevasta de lucru.

Cât de rușinos lucru este pentru fetele la cari se poate aplica strigătura următoare:

»Marita-m'aș, m'aș, mărita
Pânea n'o știu frămănta
În cuptor n'o știu băga
Pe lopată n'o știu pune
Doară-oaș lega cu o fune.«

Cu toții știm și am auzit proverbul: »Intinde-'ți picioarele numai până unde-'ți ajunge țolul« și eară: »De ai venituri mititele, măsură-te după ele.«

Ferice de oamenii aceia cari, vor urma sfatul acesta. Aceia nici odată nu se vor lăsa trași și duși în ispită de poftete deșerte ale luxului ruinător.

Vestmintele sînt făcute pentru ca să ne acoperim trupul cu ele. Scopul lor este ca să scutească corpul de frig și de căldură prea mare.

Dar' nici decât de a-'l împodobî sau înfrumuseța cu câte drăcii toate. Pentru ce e mai cu forfoiu haina de mătasă decât cea de ață? Pentru că-'i mai scumpă? Tot scopul acela îl au.

Apoi nu trebuie să uităm că: »Omul face hainele, ear' nu hainele pe om.«

Dacă'm împodobî numai capul cu vestminte mai alese treacă-ducă să. Fiind capul partea cea mai de frunte a omului, de oare ce în cap își are mintea reședința. Însă femeile cu deosebire pun podoabe mai scumpe pe hainele acele cari, acopere partea cea mai de rînd a trupului. Mătăsuri, bearcă, cipcă și sîrmă scumpă pun în cătrîntă.

Foarte înțelepțește lucră părinții aceia cari, în loc să deie banii câștigați cu multă sudoare pe astfel de lucruri netrebnice, mai bine ar face să cumpere doi viței cât de amăriți pe seama fetei, căci cu acestea mai curând vor scoate ochii peștorilor.

Apoi se nu uităm că tot din mic se face mare. Astfel din 20—30 fl. se fac sute în 3—4 ani.

Pare că aud unele dintre femei, mai cu seamă de cele cu musca pe căciulă zicînd: »Bine dle! Ce ai d-ta tot numai cu noi? Ca și când noi am fi începutul tuturor rîutăților?« »Da«. Pentru că mă rog în cele mai multe familii luxul atîrnă dela femeie.

Toți căsenii, dar' cu deosebire fata face lux adecă haine prea scumpe, împupuțate cu câte nimicuri toate cu știrea și controla mamă-sa.

Cunosc casuri destule, unde bărbatul nu știe nici de-a zecea parte din ferdelele de bucate, ce le dă mama cu fata pe astfel de lucru fără nici un folos.

În țeara cea mai luminată din lume, în Franția, nici cele mai avute femei nu mai poartă haine de mătasă. Ce se zicem dară despre noi, cari sîntem numai niște calici pe lângă Francezi și în privința materială, dar' mai cu seamă în privința învățături sîntem departe rămași înderept. Trebuie să fim mai cruțători în toate. Dar' cu deosebire în vestminte, căci după-cum am zis, tot noi sîntem ori purtăm haine de mătasă, ori de bumbac.

Spuneți d-voastră! Dacă eu cu un venit de 300 fl. la an aș purta haine scumpe, ca și cel cu 7—800, nu aș lucra cu voia la ruinarea mea și a familiei mele?

Aceasta, cred că unul fiecare din d-v. a luat-o în seamă, dar' a lăsat cugetând în sine, că așa-'i lumea.

Dar' nu e bine așa fraților! Trebuie să rupem odată cu trecutul. Toți în unire trebuie să ne străduim, și să punem capăt

luxului acestui rău stricacios și păgubitor, care roade și sapă la ruina noastră materială.

Căci eată ce zice un proverb: »Dacă cumperi aceea ce este de prisos pentru tine, nu va trece mult, și va trebui să vinzi aceea ce-ți este mai de trebuință».

Aș fi foarte mângăiat în sufletul meu când aș ști că vorbirea mea nu a sunat în deșert, ci-că și-a avut efectul dorit și că mi-am ajuns scopul, care l-am intenționat, adică de-a contribui și eu la delăturarea unui rău atât de mare, al luxului în vestminte, care cum am zis, roade pe încetul, dar simțitor la bunăstarea noastră materială.

Cu aceasta dorind din adâncul inimei mele tărie, ca să poată învinge toate pedecile, cari stau împotriva înaintării noastre în cele materiale, și cu deosebire a pute învinge luxul în vestminte, zic: »Îrăescă femeia română, care se ferește de lux, și care își poartă portul său cel frumos românesc curat și necorcit cu zdrențe coapte de boltă».

Pentru-că zicala zice: »Ori te poartă cum ți-e vorba ori vorbește cum ți-e portul».

Alba-Iulia, 8 Iulie 1903.

Nicolae Dușa,
învățător.

Îngrijirea iepelor de fâtat.

Plugarul, care se ocupă cu creșterea cailor, va trebui să fie cu deosebită îngrijire îndeosebi față de iepete de prăsilă, dacă vrea, ca atât acestea, cât și mânzii să fie sănătoși. Când se apropie timpul fătării, iapa să fie puțin folosită la lucru. Prinderea în ham, mai ales folosindu-se totodată și la călărit, tragerea de poveri la deal, oprirea la vale precum și ori ce smâncire din hamuri strică și poate pricinui lăpădarea. La lucruri ușoare se poate folosi iapa până cu câteva zile înainte de fătare. De altă parte greșesc toți, cari țin iapa mai tot în grajd sau dacă o îngrijesc din seamă afară, căci atunci se face prea simțitoare și se îmbolnăvește ușor și făta ul se întâmplă mai greu.

Nutrirea să fie bună, dar nu potrivită pentru îngrășare. Cel mai bun nutreț pentru iepete de fâtat e fânul sănătos, dat în mod regulat. Câteva zile înainte de fătare îi dați și tărâțe de grâu, ceea-ce ajută la înmulțirea laptelui. Dacă îi dăm nutreț verde, se nu alegem nici-când trifoiu curat, nici prea tinăr. Trifoiul trebuie amestecat pe jumătate cu iarbă. Fânul încins, prăvos sau cel de pe livezi apătoase e foarte nepriincios. O trecere subită (fără veste, dela nutreț uscat la nutreț verde sau întors încă strică; trecerea aceasta trebuie să se facă pe încetul. La iepete ținute în grajd să nu le dăm apă prea rece, ci apa de adăpat o lăsăm să se încălzească puțin.

Iepele au neapărată trebuință de mișcare și aer curat. Grajdul să fie cald, dar nu prea tare. Aerul să fie curat. Iapa să nu stea în curentul aerului, de aceea nu trebuie pusă în fața ușei. Ca să lunece pe padimentul grajdului, lăsăm gunoiul mai mult timp pe loc și așternem bine. Potrivit e, dacă ținem iapa la un loc, unde se nu poată veni în atingere cu alți cai, scutindu-o astfel de lovături.

Eapa de fâtat trebuie curățită și țesălată bine, msi ales pe foale, pe flămânzări și în apropierea ugerului, unde e foarte simțitoare. Iepele asudate se nu le lăsăm în vânt rece sau în curent, d. e. în drum înaintea cârciumelor, căci ușor se pot bolnăvi, ba chiar și muri dintr'odată. Dacă a asudat iapa, o frecăm cu un mănunchiu de paie, ca să se sbicească mai iute, și o acoperim apoi cu ceva.

Eapa trebuie ferită de ori-ce alun-gare și tractare dură. Când o ducem sau o scoatem din grajd să grijim să nu se lovească, căci poate ușor lăpăda. Iepele, cari nu rabdă bucuros să fie potcovite, mai bine să le lăsăm nepotcovite, dacă peste tot suferă asta starea copitelor.

Iepele de fâtat sufer de multe-ori de neregularități la mistuire. În cazul acesta ne ajutăm cu sare de Glauber (Glaubersalz). La ori-ce boală se nu ne prea încredem în cunoștințele noastre, ci să cerem sfatul unui veterinar. Astfel de încercări făcute pe pielea animalului să răsbună de multe-ori amar, fie-că perdem mánzul, fie că se bolnăvește iapa. La fâtat se nu ne prea grăbim cu ajutorul, ci să lăsăm natura să-și facă lucrul.

Știri economice, comer., jurid., industr.

„Geogeană“. »Libertatea« scrie: Prospectele institutului de credit și economii »Geogeană« sunt deja subscrise de 21 fondatori, fruntași ai vieții noastre publice din părțile Geoagiului și Orăștiei. Zilele acestea vor fi împărțite spre subscrierea de acții. Indemnăm pe toți cei cu dare de mână a subscrie acții, ajutând înființarea acestui institut în acest loc prea espus.

Boalele de vite în Ungaria. După rapoartele sosite la ministerul de agricultură din 63 comitate ale Ungariei, în 43 sunt boale de friguri afoase, 61 de boale de porci, 41 de rîie, 23 de răpciugă, 25 de antrax, 5 de turbare.

Producția de grâu în România. După o statistică întocmită la ministerul de agricultură al României, rezultă, că în România, în anul 1902, s'au produs 28,710,000 hectolitri grâu, ear' în anul 1901 s'au produs 26,100,000 hectolitri.

Anul acesta, se speră într'o recoltă mult mai mare și care va trece peste 30,000,000 hectolitri.

Starea sămănăturilor în Rusia. Seceta a stricat sămănăturilor din ținutul Volgei-inferioare, în sud vestul Rusiei au culcat ploile holdele. În zece guvernamente sunt bucatele slabe, în 5 guvernamente e teamă de foamete, mai ales, că de 2 ani nu s'au făcut bucate.

Vénatul în Ungaria. În anul trecut în Ungaria au fost împușcate 1377.967 animale sélbatice, între cari 616.000 epuri, 13.736 căprioare, 5232 cerbi, 153 urși, 297 lupi și 1693 mâțe sélbatice.

Roada de grâu în America, după-cum se vestește nu va fi atât de bogată, ca în anul trecut.

SFATURI.

Contra mușcăturilor de șerpe veninos s'a dovedit de bun alcoolul (rachiul), cu care spălăm bine rana, legându-o însă îndată după mușcare bine din sus și din jos. Călători din Africa, unde sunt mulți șerpi veninoși, recomandă ca cel mușcat să bea atâta rachiul, până nu mai știe de el. Veninul rachiului omoară veninul șerpelui. La tot cazul să cerem și sfatul medicului.

Sămênța de floarea soarelui s'a dovedit în Anglia de cel mai bun nutreț pentru găini. Ea nu numai că face de găinile ouă mai mult, dar' penele lor capătă și un lustru frumos, ceea-ce încă le mărește prețul, când e vorba de vnzarea lor. Soiul cel mai bun de floarea soarelui e cel mare prăsit în Rusia și China, unde sunt jugere întregi acoperite cu aceasta plantă, dar' și soiul dela noi e bun.

Ouatul găinilor. O găină poate oua în vieța ei 6—800 ouă. Fiind rău nutrită, ouă pe an 80—100 ouă, o găină nutrită bine 130—160 ouă. Nutrind o găină cum se cade, putem trage dela ea în 4—5 ani acelaș folos ca și dela o găină nutrită rău în 6—7 ani, și câștigăm și în nutreț și în carne.

FELURIMI.

Iuliu și August. Pentru-ce are August 31 de zile, ca și Iulie? La Romanii cei vechi luna lui August era a șasa, căci ei începeau anul cu Martie, de aceea se numia Sextilis. În luna aceasta a avut împăratul August, care a domnit pe timpul nașterii lui Christos, mai multe zile norocoase, de aceea senatul a schimbat numele lunii Sextilis, zicându-i August. Luna lui Iulie a fost mai înainte Quintilis, dar' în cinstea lui Iuliu Cesar i-s'a schimbat numele. Fiindcă Iulie avea 31 de zile, acesteia s'a luat o zi dela Februarie și s'a adaus la luna lui August, ca să nu fie supărare. Intocmirea aceasta s'a păstrat până-n ziua de astăzi.

*

Lucrul unui stejar. Un arbore mare îndeplinește o muncă însemnată. S'a făcut socoteala, că un stejar de mărime mijlocie sugă din pământ în lunile, când e înfrunzit, 123 tone apă. Umezeala aceasta evaporează din nou, înmulțind astfel apa din aer. Toți arborii lucră în felul acesta. Feregile și muschii încă sînt un fel de magazine de apă, pe care o beau și eară o evaporează. După munca sêvirșită de un singur stejar ne putem face ușor socoteala, ce importanță mare au pădurile pentru împedecarea potopurilor și a secetelor. Despădurirea unei țeri se și socotește ca primejdia cea mai mare pentru clima și productivitatea unei țeri.

CRONICĂ.

Dr. Vasile Dan, distins avocat în Sibiu și vechiu membru ajutător al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, a dat o nouă dovadă despre dragostea, ce o are pentru clasa noastră de mijloc prin faptul, că s'a trecut în șirul puținilor membri pe viață ai numitei reuniuni, solvind taxa de 50 cor.

Foc. Un mare foc s'a iscat Vineri seara în Avrig (l. Sibiu), prefăcând în cenușă 13 case și peste 30 de clădiri economice. Focul a durat dela 7 ore seara, până după două oare noaptea, când abia a putut fi oprit cu ajutorul pompierilor din Sibiu și comunele vecine. Cei arși sunt aproape toți Români; asigurați n'au fost decât 6 inși. În foc s'au prăpădit și câteva vite, porci etc. Pagubele sunt însemnate.

Hymen. Silvia Cristea și Ioan Băgăian apoi Valeria Cristea și Petru Onosi vestesc cununia lor, săvârșită în 2 August c. în biserica gr.-cat. din Spălnaca.

— Matilda Spinean (Bocșa-montană) și Petru Hertilă (Caransebeș) logodiți.

Casuri de moarte. Din Sipet (comitatul Timiș) n-se scriu următoarele:

În comuna noastră sau întâmplat săptămâna aceasta două cazuri triste. Economul și primpretorul Costa Cionvica fiind Marți la tăiat de ovės și cosind, deodată a fost lovit de o boală cu așa tărie, încât în timp de 24 ore și a dat sfârșitul, lăsând în urmă o avere frumoasă și mai mulți copii orfani. Eară economul și secretarul dela școlă comunei Damaschin Balcu ducându-se Vineri la moară s'a băgat în apă și se scalde și din nefericire a nimerit în o groapă afundă în care, neștiind înota s'a înecat, lăsând în urmă un prunc orfan. Ambii au fost unii din cei mai cu vază în comună. Dumnezeu se-î ierte.

Almanach literar. În curând apare în Cernăuți un »Almanach literar« cu următorul cuprins: 1. Prefață. — 2. Dela Prut, poesii de Adrian Forgaci. — 3. Drăgoiu și Cucu, tradiție populară de I. Fl. Marian. — 4. Poesii de P. Dulfu. — 5. Mihai Eminescu patru epistole către părinții sei din anii 1872—1873. 6. Schițe din popor, de Nico Cărăuș. — 7. Strofe de Ioan Popșior. — 8. Ziua și noaptea la popor, credințe populare adunate de d-na Elena Voronca. — 9. Eminescu în Cernăuț, de Dr. Radu Sbiera (conținând tabele cu testimoniile școlare ale lui Eminescu de școala populară și gimnaziul din Cernăuț). — 10. Poesii de Filimon Taniac și 11. Concertul, novelă de Adrian Forgaci.

Publicarea »Almanachului literar« însemnează un progres eminent în Bucovina, fiind mai ales articolele despre Eminescu de mare interes literar. Prețul Almanachului este pe liste de subscripție 2 cor. (2 lei) ear' la librării 3 cor. (3 lei). O listă de subscripție se află și la redacția foaiei noastre.

Oficieri ruși în România. Mercuri, în 29 Iulie c. Regele Carol al României a primit în audiență, în castelul Peleş din Sinaia, pe trimișii regimentului nr. 18 »Wologda« din armata rusă, anume pe comandantul regimentului, colonelul Alexandru Frantevici Ragoza, și comandantul primei companii, căpitanul Pavel Dimitrievici. Trimisișii aveau menirea a prezenta Maiestății Sale Regelui, ca șef al regimentului, omagiile lor de recunoștință pentru urările și favorurile deosebite cu care Maiestatea Sa a cinstit regimentul cu prilejul sărbării împlinirii primului veac dela înființarea lui. Oficierii au fost invitați la masă, cu care ocaziune Maiestatea Sa Regele Carol a rostit un călduros toast pentru Țarul Rusiei și casa domnitoare din Rusia. A răspuns colonelul Ragoza bând în sănătatea dinastiei și armatei române. Oficierii ruși au mers apoi la București, unde au fost primiți foarte bine și sărbătoriți.

Esecutarea unui gazetar. Din Peking se vestește, că acolo a fost executat în crâncene chinuri gazetarul chinez Sten-cien, după ce a recunoscut, că înainte cu trei ani a voit să facă o resoală în partea de mează-zi a Chinei.

Greva. În Anina a izbucnit greva muncitorilor metalurgi și băieși, despre care am dat veste. Greviștii sunt în număr de 2500 ei cer urcarea plăților.

— Asemenea se vestește din Arad, că acolo s'au pus în grevă lucrătorii tipografi.

Librărie românească în Arad. În câteva zile se va desăhide în Arad o librărie românească, în care se vor vinde tot felul de cărți românești, precum și requisite de scris. Proprietarul librăriei e dl Petru Simtion.

Atragerea aminte a iubitelui nostru popor asupra acestei librării.

»Planul de acțiune« al soc, pentru crearea unui fond de teatru român, relativ la lucrările de executat pentru pregătirea înființării teatrului român din Ungaria. O broșură apărută de curând la Brașov.

Pentru fondurile reuniunii meseriașilor sibiieni. La fondul Dr. D. P. Barcianu, creat cu scop de a ajuta sodalii lipsiți de lucru au dăruit: vechiul membru ajutător părintele Demetriu Cunțan, fost coleg al decedatului 2 cor; Petru Bota, măiestru croitor 40 bani; Vic. Tordășianu, 20 bani. La fondul de 20 bani, pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare au dăruit: Demetriu Florian, 1 cor.; Oprea Steflea, 40 bani și Valeriu Moga, 1 cor.

Bulgarii se cumițesc. »Localanzeiger« din Berlin scrie, că guvernul bulgar a hotărât a cumpăra casa din Poradim, unde a locuit regele Carol I. al României ca comandant al trupelor române și rusești la asediare Plevnei. Casa va fi prefăcută într'un muzeu în amintirea luptelor dela Plevna și guvernul român a fost rugat a trimite planuri, documente și arme, spre a fi păstrate în muzeul nou. Acest act de prietenie este luat ca un semn, că Bulgaria părăsește politica, ce a arătat-o față de România, când nu a invitat-o la sărberea din anul trecut la strimtoarea Șipca.

Potop în Londra. Un adevărat potop de ploaie s'a abătut asupra Londrei în noaptea de Sâmbătă spre Duminecă. Toate pivnițele și casele joase au fost năpădite de apă.

Regele Petru I. al Sârbiei a vizitat mormântul moșului seu Carageorghe, la Topola. El a fost primit cu mari ovații la toate stațiunile dela Belgrad până la Topola. Petru I. s'a arătat foarte mișcat de aceste manifestațiuni populare și a rămas mult timp privind mormântul ilustrului seu moș, primul liberator al poporului sârb, care a fost omorât de Miloș Obrenovici. Primarul din Topola a salutat pe rege în poarta vechiului palat în ruine. Mitropolitul Inocențiu, a celebrat un requiem în biserica istorică. După dejunul dela casa de țeară a lui Karageorghe, preotul Popovici a cântat un vechiu cântec eroic de pe timpul Dușanilor și al Lazarilor. Apoi a fost joc în câmpul de lângă școală, în mijlocul unei mari mulțimi.

Dare de seamă și mulțumită publică. Cu prilegiul producțiunii și petrecerii aranjate în comuna Sâmbotelec la 2 Maiu 1903 au suprasolvit și contribuit următorii: Iosif Papu 1 cor. 40 bani; Vasilica Papu 1 cor. 20 bani; Ioan Pastor 1 cor. Petru Olariu 1 cor.; Vasiliu Papu 20 bani; Pompei Damian 1 cor.; 40 bani; Aurel Fêher 86 bani; Aurel Dorgo 20 bani; Anania Stan 20 bani; Georgiu Uilacan 80 bani; Dionisiu Olariu 80 bani; Ioan Dan 1 cor. 60 bani; Ioan Bozac 1 cor. 60 bani; Ioan Leoca 40 bani; Alexandru Mocian 1 cor.; Alexandru Graur 1 cor.; Pompei Stoica 1 cor.; Iuliu German 1 cor.; Todor Moldovan 2 cor.; Ioan Blaga 1 cor.; Dr. Georgiu Simion 2 cor.; Bedóházy Jozsef 3 cor.; E. Macaveiu 1 cor.

Suma încassată peste tot a fost 69 cor. 78 bani din care subtrăgându-se spesele de 28 cor. 80 bani a rămas venit curat în favorul bisericii gr.-cat. din loc 40 cor. 98 b. cari sau predat la destinațiune.

Marinimoșilor suprasolvitori și contribuenți li se aduce și pe aceasta cale mulțumită. Sâmbotelec 12 Iunie 1903. Alexandru Graur cassar.

— Nu putem trece cu vederea a nu împărtăși în puține cuvinte binefacerile, cari le a făcut pentru comuna noastră Lunca, protopretorul cercual al Hususeului. E de lăudat simțiul domniei sale nobil de umanitate, care l-a avut totdeauna față de comunele din pretura sa, cu deosebire față de comuna noastră curat românească Lunca, care în anul 1897 a fost ruinată de ruperea unui nor, încât eam gata a o părăsi și a ne duce afară înprăștiindu-ne fiecare la pământul seu, din cauza unei văi care s'a surupat în mijlocul satului în adâncime de 7—8 stângini și în lărgime de 40 stângini.

La stăruința dlui protopretor am primit dela stat 6000 coroane pentru repararea văii; dând și noi ajutor am umplut valea mai mult de jumătate, încât astăzi se află ca o grădină frumoasă închisă tot cu gard de nuiele și plantată cu tot felul de arbori, acați, sălci, plopi, frăgari etc.

Ear' în anul acesta tot la stăruința dlui protopretor am primit dela comitat 300 coroane pentru facerea unui pod ce se află în capătul comunei.

Pentru stăruința și binefacerile ce le-a arătat față de noi îi aducem mulțumită și pe cale ziaristică. În numele reprezentanței comunale, Lunca, în 23 Iunie 1903. V. Mihaiu.

— Comitetul parochial gr.-or. din comuna Bruiu vine și pe această cale a aduce cele mai călduroase mulțumite fraților Români din America, cari au binevoit a contribui cu o frumoasă sumă de bani pentru sfânta biserică gr.-or. din comuna mai sus amintită, dorindu-le totodată viață îndelungată și fericită, ca să se poată reîntoarce earăși în patria lor cea iubită, ear' Atotputernicul Dumnezeu, care le știe toate se le răsplătească inzecit și înșutit, scriindu-i în cartea sa. Contribuenții sunt următorii:

Nicolae Berghea, nr. 150, Nicolae Berghea nr. 216, Ioan Gergel, nr. 175 Ioan Berghea nr. 190, Ioan Băcilă, Toma Băcilă, Lazar Gergel, nr. 48, Macaveiu Berghea, Iosif Măcău, nr. 154, Iosif Constandin, nr. 194, toți din Bruiu, Dionise Titu din Cincul mare, Iosif Gergel, Ioan Tăbăcar, toți din Bruiu fiecare câte un dolar; Ioan Terbea, Coves, 25 cenți; Avram Beșoiu, Rorbav, Zacharie Buitan, Merghindeal fiecare câte 20 cenți; Bucur Hrist, Șulumberg 1 dolar; Achim Miga, Ghertan, Todor Benchi, Lupu, fiecare câte 10 cenți; Ioan Colon, Proșta, Nicolae Orlanda, Ruja, Ioan Stetca, Estin Stanciu, Nicolae Șandru, jun., toți din Cincul mare, fiecare câte 25 cenți; Teofil, 20 cenți; Teodor Herciu, 35 cenți; Zachiu Vădoiu, Maria Vădoiu toți din Vecerd, fiecare câte 50 cenți; Tatiana Tomuța, Daia-săs., 25 cenți; Ioan Schiau, Topârcea, Nicolae Albu, Vecerd, Pantilie Zeicu, Ghisasa de jos, fiecare câte 50 cenți, Teodor Oprean, Ghisasa-de-sus, 25 cenți; Nicolae Bleșa, Hosman, 50 cenți; Ioan Muntean, Stefan Roman, fiecare câte 10 cenți; Bucur Savu, Șulumberg 20 cenți; Irimie Mușă, Agnita, 25 cenți; George Hertioaga, Agnita, Ioan Timoffă, Cincul mare, Achim Boholțiu, fiecare câte 15 cenți; Ioan Mil'a, Bendorf, 25 cenți; Bucur Răgneală, Rohrbav, 10 cenți; Nicolae Lungociu, Nicolae Bârsan, Vilan Nan, Vasile Nan, toți din Alțina, fiecare câte 25 cenți; Moise Tat. Vecerd, 50 cenți; Simion Bucșa, Dumitru Tobia, fiecare câte 10 cenți; Ilie Ciotlos, 15 cenți; Ioan Simion, Agerteu, 50 cenți; Iosif Milla, Bendorf, 15 cenți; Ioan Mihaiu, Bărcut, Iosif Brezoi, Șulumberg, George Ghîșescu, Poiana, Nicolae Berlașcu, Măgărei, fiecare câte 25 cenți; George Câmpean, Simion Radu fiecare câte 10 cenți; Paraschiva Oross, Sibiu, 25 cenți; cu totul 25 dolari și 40 cenți (scris douăzeci și cinci dolari și patruzeci cenți). Bruiu, în 14 Iulie 1903.

Comitetul parochial gr.-or.

Preotul și învățătorii. Din Sebeșul superior (comit. Sibiiului) ni se scrie, că preotul de acolo Ioan Mateiu se poartă dușmănos și necoresct față de învățători, ceea-ce e trist și nevrednic. Eată câteva casuri:

Pentru conferența învățătoarească ținută în Sibiiu la 23 Aprilie a. c. deja cu săptămâni înainte a trimis Ven. Consistor prin preot un circular învățătorilor. Preotul Mateiu însă nu a dat acel circular învățătorilor, deși învățătorii, aflând despre circular, l-au cerut dela preot, atât verbal cât și în scris. Tot cu aceasta bunăvoință s'a arătat și cu programa esamenului din anul trecut și anul acesta. Aici au servit de programe d-na preoteasă, căci învățătorii nu și-au nimic, pe când elevii povestiau între sine că lala preoteasă a zis, că în cutare zi avem esamenul, ear' dacă au trimis după programă în scris drept răspuns au batjocorit pe învățători în fața elevului trimis, deși on. d. protopop programa o trimite pentru învățători spre orientare cu 8 zile înainte de începerea esamenelor în tract. Cercetarea școlai dl părinte o face pe chinezește. În loc de-a veni în școală și a da bune povețe, ispitește copiii pe ulițe, ce faceți voi în școală, ce învățați, batu-vă, vine învățătorul târziu la școală? etc. Dicul cu care se încassa în sărbători dela tineret bani pentru biblioteca școlară a pus pe comitet la cale de l-a sistat, pe când ordinul Ven. consistor sună altcum.

Asemenea fapte numai cinste nu fac unui preot și sunt păgubitoare parohiei și școlai. Atragem luarea aminte a Ven. Consistor asupra acestor lucruri. S.

Spânzurat Dn T.-Vucova ni-se scrie, că în 3 luni c. st. n. Ioan Singuran în etate de 21 ani din T. Vucova s'a spânzurat. Causa sinuciderii nu se știe. În ziua amintită s'a sculat des de dimineața și a dat hrană vitelor, ear' după aceea s'a spânzurat în coridorul hambarului.

Cătră America. După o statistică a de-regătorilor din Hamburg, în 1902 au părăsit Europa prin acel port 101.633 emigranți dintre cari 1721 din România și 21.485 din Ungaria.

Favoruri deosebite au pus în praxă unele din cele mai plăcute și mai frumoase băi din patria noastră, băile Herculane. Direcțiunea, începând cu 26 August c. împărtașește pe toți aceia cari au un venit modest, cu o reducere de preț de 50%, atât la prețul locuințelor, cât și la băile calde, sulfurice, de conținut saros și cari restaurează în mod miraculos să etatea. E cunoscut, că aceste băi de renume universal se folosesc cu efect sigur contra boalelor ischias, rheuma cronică, a boalelor de piele și de oase, vinei de aur, boalelor de nervi, anemie etc. Din partea direcțiunii e un fapt laudabil, că ea oferă ocaziune clasei de mijloc inteligente, de a putea lua parte la efectul băilor Herculane, cari dau și restaurează sănătatea.

La catastrofa dela Bilek în afacerea tristă din Herțegovina, unde au căzut jertfă 23 de soldați și mulți sunt încă bolnavi, s'a introdus cercetare. Se asigură că mai mulți oficeri vor fi pedepsiți aspru.

Pentru boltițe La »Tipografia« (Sibiiu, strada Poplăcii Nr. 15) se află de vânzare hârtie de maculatură pentru pachetat chilogramul à 16 bani.

Petreceri.

Petrecerea cojocarilor din Lugoj.

Despre petrecerea dela Sf. Ilie a cojocarilor din Lugoj, »Drapelul« scrie următoarele: Ca în toți anii, astfel și acum au aranjat măestrii noștri cojocari din Lugoj petrecere dansantă în ziua de Sf. Ilie, patronul cojocarilor din

Lugoj. Se pare, că nici când n'a fost animația și buna dispoziție a publicului mai mare, ca la petrecerea de Duminecă. Îți-era mai mare dragul să vezi inteligența noastră alături cu clasa noastră de mijloc, petrecându și atât de bine împreună. De sigur nicăiri nu-'s la noi legăturile între diferitele clase de oameni mai strinse ca aici în Lugoj, ceea-ce face onoare Românilor de aici. Petrecerea a avut caracter strict național românesc. Dovadă cocardele tricolore, cari împodobeau pe aranjeri; dovadă și mai eclatantă taraful de lăutari români cu fanfare din Brateiu, cari au satisfăcut pe deplin așteptărilor; dovadă publicul exclusiv românesc. Petrecerea animată a ținut până în zori de zi.

Petrecere în Reghin.

Inteligența română din Reghin aranjează, Luni, în 10 August c. o petrecere de vară, în pavilionul de vară din promenada orașului. Venitul curat e destinat spre scop filantropic. Presidentul comitetului aranjator e dl Dr. Alexandru Ceușian, medic.

In Seliște.

Tinerimea română din Seliște aranjează în 9 August c. o petrecere de vară. Locul petrecerei: Netedul. Venitul curat e destinat pentru înfrumșetarea pavilionului de dans din Seliște. La cas de timp nefavorabil petrecerea se va ține în pavilionul de dans.

Prețul de intrare benevol.

În pauză se va juca Călușerul și Bătuta de cătră tineri din loc.

Petrecere în Mediaș.

Corul bisericesc gr.-orient. din Mediaș aranjează o petrecere de vară împreună cu teatru, cântări și declamări Duminecă în 9 August st. n. 1903 în sala cea mare dela hotel »Strugure« (Traube) în Mediaș. Începutul la 7¹/₂ oare seara. Venitul curat este destinat spre scop filantropic.

Programa: 1. »Daniil Sihuștru«, poesie de D. Bolintinean declamată de Ioan Păcurariu. — 2. »Dela Severin«, cor mixt. poesie de *.. 3. »Pe neasteptate«, comedie într'un act de Th. Speranță. — 4. »Otrava de hârciogir«, comedie într'un act de Antoniu Pop. — 5. »Roza« poesie de *.. executată de corul femeesc. — 6. »Țiganul și Ursoaica« anecdotă de Th. Speranță reproducă de I. Limbășan. — 7. »Tablou viu« — 8. Se va juca: Călușerul, Bătuta și Romanul.

Gicitură.

Com. de Paul Pușcașu, inv. în Lăpù.

— Câți umblați la școală? — întrebă un om pe niște copii, cari veneau dela școală. »Nu știm!« răspuse unul dintre școlari. Dar' dacă mergem în rind câte șase alături, mai în urmă sunt numai cinci; dacă mergem câte cinci, în urmă rămân patru; dacă mergem câte patru, rămân trei; dacă mergem câte trei, rămân doi, și dacă mergem câte doi, atunci în urmă e numai unul.

Câțisunt?

Terminul deslegării este până în 25 August. n. c.

Intre deslegători se va sorti o carte frumoasă și a cărui nume va eși la sorti, va căpeta-o ca dar.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

I. C. în Sebeș. Adună mai bine poesii din popor; cele trimise nu lovesc măsura.

Th. A. B. în Bistrița. Tradiții sau legende populare despre locuri ne-au sosit mai multe. În afacerea aceasta îți-am scris; te rog a-mi împlini rugarea.

I. Butnar în P. Procură-ți dela librăria noastră: Legea veterinară (Lecuirea vitelor) și boalele lipicioase, edată de Reuniunea rom. de agricultură din comit. Sibiiu. Prețul 90 bani.

Zos Dobre, inv. Adresează-te la secr. Reun. rom. agricole din Sibiiu, dl Victor Tordășianu, care îți va servi cu cele cerute Scrie și locuința și posta.

Abon 3096 (Rachitova). Adresează-te la Consistorul de care te ții

N. M. în Sighișoara. Este o școală pregătitoare în Pesta, dar' e scumpă. Lasă băiatul să absolva 4 clase, căci atâtea se recer.

Proprietar, editor și redactor responsabil:

Silvestru Moldovan.

Tiparul »Tipografia« Iosif Marschall.

Nr. 2468/903.

73 2—3

Publicare de licitație.

În partea de pădure „Knechtwald“, care formează proprietatea comunei Hosman (Holczmány, comit. Sibiiului). În urma concesiunii date de înaltul minister reg. ung. prin ordinul seu din 1900 nr. 41122/1—3 și 1903 nr. 7568 se vor vinde în 26 August c. la 10 ore a. m. la casa comunală din Hosman prin licitațiune publică, împreună cu oferte închise, 6080 de stejari numerotați, cu diametru de 18—112 cm. ca lemne de foc și pentru lucru, de pe un teritor de tăiat de signat, în estensiune cum de 54.3 jugere cat.

Prețul de strigare este 49506 cor. Vadiu: 4950 cor. 06 bani.

Oferte ulterioare nu se consideră.

La ofertele date în scris și închise are a se alătura și vadiul.

Condițiile de licitare se pot vedea la subscrisul oficiu pretorial, respective la oficiul forestier reg. ung. de stat din Sibiiu, în orele oficioase.

Nocrich, 23 Iulie 1903.

Hanner,
pretor cercual.

Oroloage, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

Sibiiu (Nagyszeben) str. Cisnădiei 3.

➔ Cel mai mare deposit ➔

din Transilvania dela fabrică, de oroloage, juvaeri, obiecte de aur și de argint al lui Iuliu Erös, Sibiiu (N. Szeben), strada Cisnădiei nr. 3

Toate obiectele de aur și de argint sunt probate și esaminate oficios și pe fiecare obiect este oficială vizibilă „marca“, afară de aceasta se dă garanță în scris despre veritatea fiecărui obiect.

Prețuri - curante ilustrate se dau la cerere gratis și franco. 64 5—26

Nr. 160 F. Orologiu de nickel, cu coperiș dublu, foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Lanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani.

Lanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor.

Șinoare pentru orologlu, 20, 30, 50 bani.

Nr. 160 F.

„Tipografia“,

Iosif Marschall în Sibiu

esecută

tot felul de lucrări aparținătoare
artei tipografice cu prețuri
moderate.

Căsătoria

modernă recere o intervenție solidă
și reală. Dispunând de cunoștințe nu-
măroase atât la noi în țară cât și în
România, și pentru a corespunde ce-
rincelor timpului, am aflat de bine a
înființa un birou de mijlocire pen-
tru căsătorii Interesații, dame și
domni, sunt rugați a se adresa cu de-
plină încredere la biroul:

„STELLA“,

Sibiu, str. Pământului mic nr. 3.

Gluma eschisă, dar' și refușată.
Discreția garantată. Spese de manipu-
lație: 1 cor. în mărci poștale sunt a
să alătura.

74 2-3

Liferantul curții ces. și reg. Esposiția Paris: Medalia de aur.

FERNOLENDT

Vacs de ghete și papuci,

cel mai bun din lume, se svântă curând, are lustru foarte frumos și nu strică pelea
de loc. — Înființat la anul 1832. — Depositul fabricii Viena I. Schulerstrasse nr. 21.

4 48-52

Se capătă în toate locurile.

Lucru solid, durabil și elegant.

Spre binevoitoare luare aminte!!

Comandele se efectueșc iute.

Subscrisul își ia voea a
cunoștința p. t. public, că în

Sibiu, piața

efectueșc tot felul de în-
dame și copii precum și tot
țurile cele mai moderate,
țumirea tuturor marfă so-

In speranță, că p. t. pu-
torul concurs, rămân

Sibiu, August 1903.

79 1-3

aduce cu toată onoarea la
lucrătoreea sa de păpucărie
mare nr. 5

călțăminte pentru domni,
soiul de reparaturi, cu pre-
oferind totodată, spre mul-
lidă și prompt esecuată.
blic imi va oferii binevoi-
cu distinsă stimă

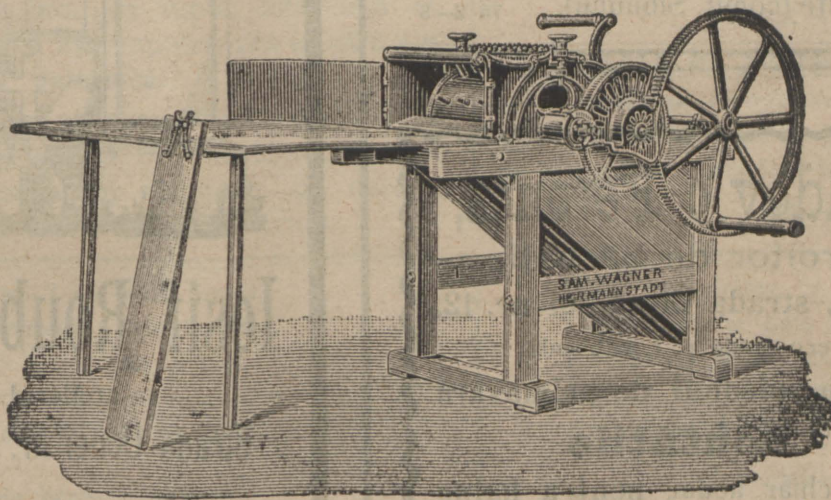
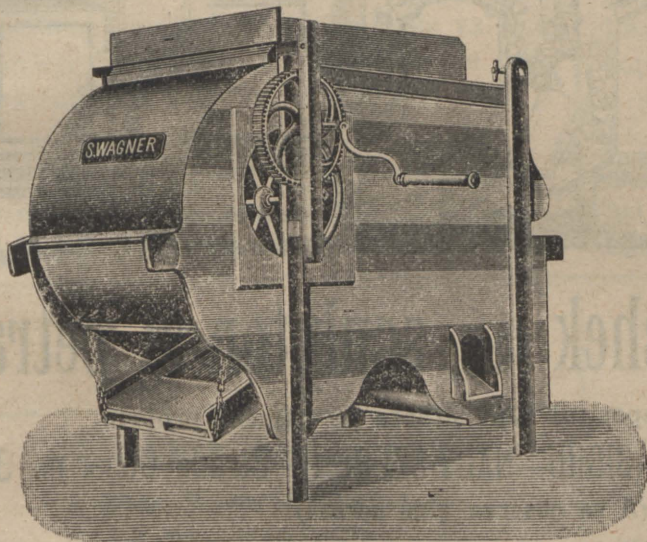
Constantin Dragoș,
pantofar

Prețurile cele mai ieftine.

Marfă gata din materialul cel mai bun.

SAM. WAGNER

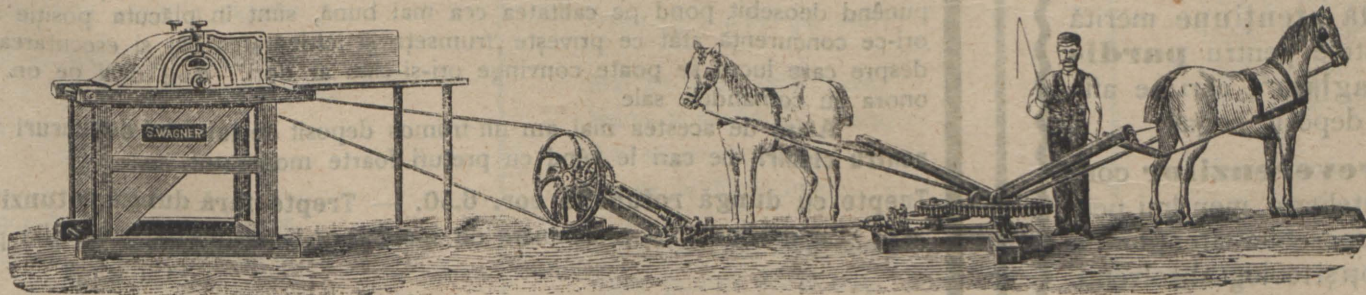
prima turnătorie de fer fabrică de mașini și unelte agricole, atelier de mori și prăvălie de fer
Sibiu, Piața de fân nr. 1.

Cele mai bune și mai escelente

57 7-7

Mașini de treerat grâu cu mâna și cu manej, Mori de vânturat (Ciure) Trioruri, Greble de
adunat fânul, sfărământor de cucuruz precum și toate altele mașini și unelte economice se liferează
cu prețurile cele mai ieftine și pe lângă cele mai avantagioase condițiuni de plată.

Cataloage la cerere gratis și franco.

Anunț.

Cine voește a cumpăra un taur de rassa curat „Pinzgau“ de 2 ani și trei luni să se adreseze la subscrisul.

Taurul se află pe moșia proprie așa numită „Chischiescu“ gara și u. p. Alvincz. Prețul se statorește la fața locului.

Pianul-superior (Felső-Pian) u. p. Szászsebes, 22 Iulie 1903.

Cu toată stima:

77 1-3

Ioan M. Vuleu,
proprietar.

„Avrigeana“

casă de economii societate pe acții în Avrig (Felek)

și a început activitatea cu 1 Iulie a. c.

Capital de acții 20.000 cor.

Primește depuneri spre fructificare, după cari solvește 6% interese fără privire la termenul de abdicere. Darea de venit după interese încă o solvește institutul separat.

Acoardă împrumuturi pe ipotecă, pe cambii cu cavenții și pe credit personal cu 8% și provisiune.

Avrig, în 1 August 1903.

76 1-1

Direcțiunea.

Moara de vapori

din comuna Dostad (Hosszutelke — Alsó-Fehérmegye) se vinde din voie liberă.

Cumpărătorii să se adreseze la proprietarii Ilie Hociotă și Dum. Băilă din Seliște (comit. Sibiiului). 75 2-3

Ludov c Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiiu, strada Cisnădiei nr. 12,

reco nandă p. t. publicului

pentru saisonul de primăvară

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se esecută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardi-siuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebita atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți.

În casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore. 70 3-

Banca de asigurare „TRANSILVANIA“ din Sibiiu

—>+* întemeiată la anul 1868 *-<—

în Sibiiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),

asigurează în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și esplosiune,

edificii de ori-ce fel, mărfuri, mobile, vite de produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții, asigurări de zestre, de copii, rente, pe vieață etc. etc.

63 5-6

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului scadent.

Valori asigurate contra incendiului:

72,420.299 ooroane.

Capitale asigurate asupra vieții:

9,248.543 coroane

Pentru despăgubiri de incendii 3,003.550 c. pentru capitale asigurate pe vieață 2,738.793 c.

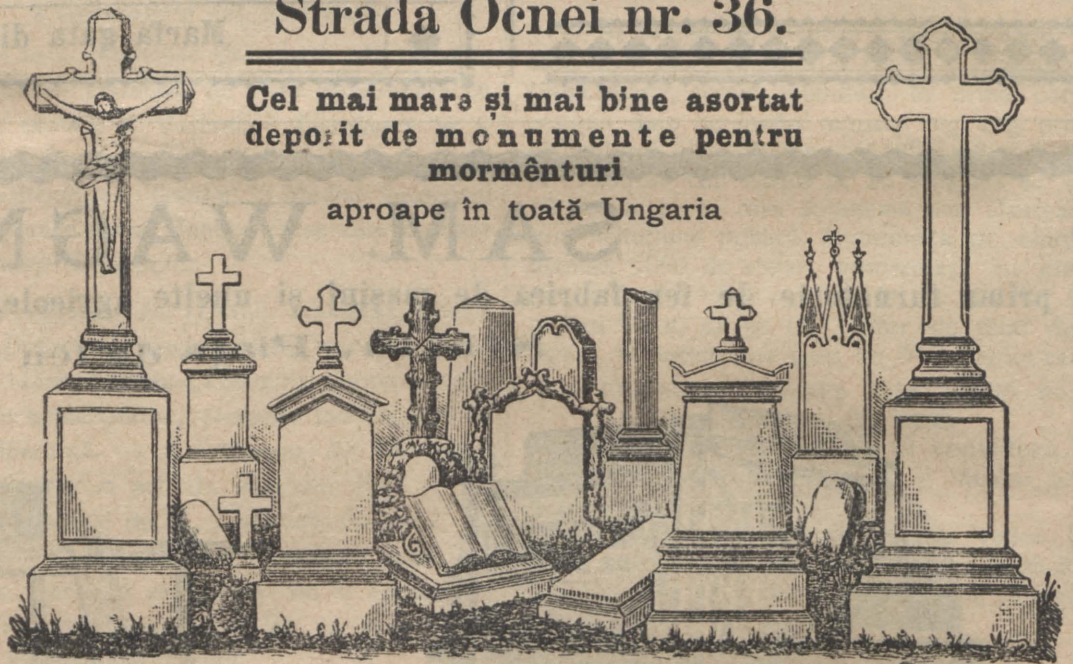
Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Strada Ocnei nr. 36.

**Cel mai mare și mai bine asortat
depozit de monumente pentru
mormânturi**

aproape în toată Ungaria

Iosif Roubischek jun., sculptor și petrar,

atelierul și depositul sînt situate pe pămînt propriu,

Strada Ocnei nr. 36. (SIBIIU—NAGY-SZEBEN). Strada Ocnei nr. 36.

(A se observa bine adresa)

În depositul meu se află în totdeauna cu prețul dela 10—1600 cor. peste 300 de diferite cruci și monumente pentru mormânturi, de toate felurile de pietri obicînuite precum sînt: granit de Suedia negru-închis, labrador de Norvegia strălucitor ca sedeful, syenit de Suedia și Bohemia, granit de Silezia, marmoră Cararra, marmoră de Silezia albă, vînat-surie și neagră, precum și drachit și peatră de nêsip foarte fină și tare, în toate mărimile și formele

De oare-ce am cumpărat în persoană o cantitate mare și aleasă de material, punînd deosebit pond pe calitatea cea mai bună, sînt în plăcuta poziție a putè purta, ori-ce concurență atît ce privește frumseța și ieftinătatea cît și esecutarea comenzilor despre care lucru se poate convinge ori-și-cine ar dori. Rog deci pe on. public a mè onora cu comanda sale.

Afară de acestea mai am un frumos deposit de tot felul de lucruri trebuincloase pentru clădiri, pe cari le vînd cu prețuri foarte moderate:

Trepte cu dungă rotunzită cor. 6.50. — Trepte fără dungă rotunzită cor. 5.50.

Cu desemnuri și preliminar de spese stau la dispoziția onoratului public.

Cu stimă

Iosif Roubischek jun.

38 6-6

Strada Ocnei nr. 36.